

NÓGRÁDI LAPOK ÉS HONTI HIRADÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI S KÖZGAZDÁSZATI HETILAP.

Előfizetési ár:

Egész évre 12 kor. Fél évre 6 kor. Negyed évre 3 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.
Előfizetni csupán a kiadóhivatalban lehet B.-Gyarmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

A lap szellemi részére s a Nyílt-térre vonatkozó minden közlemények a szerkesztőhöz küldendők.

Hirdetések

Árszabály szerint számíttatnak. — Nagyobb és többszöri hirdetések jutányos áron eszközöltetnek. Nyílttér petít sora 40 fillér.

Veres Pálné.

Ez az arckép mindent megmagyaráz. Veres Pálnét ismertetni nem kell, mert az ő egyénisége annyira bevésődött emlékezetünkbe, hogy ismertetése teljesen fölösleges.

Egyénisége egy eszményi gondolattal függ össze: a nőneveléssel. Magyar nőt kellett teremteni abban a korban, midőn az ő felhívása végig hangzott e hazán. A mikor az ő szava megcsendült, nagyon szomorúan állottunk a nőnevelés terén. Az ő fellépését megelőző kornak nagy bűne volt ebben. Sajátszerű elhanyagolás uralkodott mindenfélre e téren. Leányainkat csak is külsőleg nevelték. A külső máz volt minden, a szívre, a lélekre ugy szólván nem adtak semmit s ahhoz, hogy a gyermekből valódi férfiakat, nőket nevelni egyedül az anya képes, az akkori időknek érzéke alig volt.

Veres Pálnénak föllépése, áldásos működése egy új korszakot nyitott meg. Megmentette a nőt nemcsak az általános

műveltség részére, hanem a családnak is. S ha tevékenységének e kettős irányát mérlegeljük, az utóbbit emeljük amaz első fölé. Mert az áldásnak, a boldogságnak nyitja és tényezője nem az általános műveltség, hanem a család, a hol a nő mint anya jelenik meg. Az általános műveltség hideg levegője nem elégít ki senkit. A nőben valami bensőbbet, valamifélegesebbet keresünk, aminemcsak felmelegít, hanem át is alakít.

És épen ezt cselekedte meg, ezt biztosította Veres Pálné. Művelt asszonyt akart adni a hazának a nőben, művelt asszonyt, de olyat, a ki egyuttal feleség, egyuttal anya is tud lenni.

E kettős cél szoros kapcsolatban áll egymással. Az egyik tejtestvére a másiknak. Az egyik nyomban megköveteli a másikat. Innen van az, hogy Veres Pálné működését is két irányító részre oszthatjuk. Az egyikben az az első — minden törekvése oda irányult, hogy leányainkat a műveltség avatott tanítványaivá tegye. A nőnek értékét emelni akarta ezzel, azt az értéket, melyet kincscsel, pénzzel honorálni, avagy ellensúlyozni nem lehet. A hivatottságnak, a lelkesedésnek nagy tökéje kell ehhez; Veres Pálné teljes mértékben rendelkezett ezzel a tökével. Midőn a nagy utra elindult, nem kérdezett meg senkit, csupán a

saját szívéhez, a saját lelkéhez fordult. Annak sugallatát követte s ez a sugallat termékenyítette meg azt a pályát, azt az utat, melyet sohasem lankadó energiával s egy perczre sem kisebbedő lelkesedéssel befutott.

Az elért eredmény, a fényes siker tanuja annak, hogy neki igaza volt. Amde az ő fenkölt-gondolkozása nem állapodhatott meg e helyütt. Átérezte, hogy a műveltség megszerzése még nem határák a nő életében. Tudta, hogy a nőre még egy más, egy magasabb hivatás vár, az, hogy a családnak őrangyala, a családnak anyja legyen. Ezt a nemes hivatást akarta megmenteni a nő által, ezt a nemes hivatást kívánta biztosítani a nőben. Még utolsó perczében is erre gondolt s az általa alapított intézet vezetőségének is ezt a gondolatot hagyta örökül és drága hagyományul.

És ebben van az ő kiváló, az ő nagy jelentősége. Történetünk nagy női alakjai nem azért nagyok, mert műveltek

voltak, hanem azért, mert a családiasságnak meleg ágyát vetették meg gyöngéd kezekkel s azt a női erényeknek olyan forrásává avatták, melyhez megszólás és gáncs nem fér. Az erényeknek ebben a gazdag tárházában megterem minden a mi jó, minden a mi szép, a mi nemes s megterem mindaz, a mi nemzetünknek erélyt, erkölcsi értéket biztosít s megterem mindaz, a mi megmenti számára a jövőt. Mert csak igazi anyák szülhetnek igazi fiakat a honnak.

A vanyarci templom falába illesztett emléktábla tehát nem rideg márvány csupán, hanem beszélő eleven emlék, mely küzdelemről, fáradhatlan tevékenységről, a női erények summájáról beszél a múltból, de a mely egyuttal megnyitja előttünk azokat az ösvényeket, melyek a nőnevelés tükélyes voltaéhoz elvezetnek s fundamentalis alapjait képezik a jövődőknek.

Ime ebben van, ebben található fel Veres Pálnénak az ő hervadhatlan érdeme, az ő nagy és kiváló értéke.

Ezt ünnepeltük mi, a vármegye, Vanyarczon.

Veres Pálné emléktáblájának leleplezési ünnepélye.

Lélekemelő szép és kegyeletes ünnepélynek volt színhelye szept. 27-én vármegyénk sziráki járásának egyik kies fekvésű községe, Vanyarcz. E nap délutáni óráiban leleplezték az ottani evang. templomban Veres Pálné szül. Beniczky Herminnek, a nőképzés uttörésében halhatatlan érdemeket szerzett asszonynak emléktábláját. Ritka szép ünnepély volt ez. Az egész falu ünnepi szint öltött, a kis fehér házacskaikon zászlók lobogtak, a Szirák felőli uton diadalkapu volt felállítva, maga a templom, a melyben Veres Pálné sokszor imádkozott, áldást és erőt kért nagy feladataihoz, tele volt virágokkal és a közönség színe-járával, a kik részint Budapestről, részint a vármegye minden részéből ide sereglettek, hogy a nagy honleány és mintaasszony emléke iránt a kegyelet és hála adóját leróvják és emlékünnepélyt tartsanak a legnagyobb magyar asszonynak.

Az Országos Nőképző Egyesület tagjai közül Rudnay Józsefné szül. Veres Szilárd urasszonyon, az egyesület buzgó és fáradhatlan alelnökén kívül, ott láttuk gróf Teleky Sándornét, az egyesület elnökét, Emich Gusztávnét, Csiky Kálmánnét, továbbá Schvacz Gyulánét, Hellebronth Jánosnét, Szigethy Gyulánét, Tahy Istvánnét, az egyesület választmányi tagjait, Krug Teréz igazgatónőt, Rosenberg Augusztát, Entz Jolánt, Kreupel Saroltát, továbbá Pályi Sándor, Vámosy Mihály, Baráth Ferencz, Kmetty István, Farkas József, Smidt és Pap urakat, az intézet szellemi vezetőit.

Ott voltak továbbá a megboldogultak kedves veje Rudnay József, továbbá unokái gróf Gyürky Istvánné szül. Rudnay Margit, báró Andreánszky Gáborné szül. Rudnay Lenke, br. Marschall Gyuláné Rudnay Ilona. Budapestről: Csiky Kálmán, Szigethy Gyula és Vay Sándor gróf jeles írónk.

Vármegyénkbeli Török Zoltán főispán képviselő.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű — természetes hashajtószer. —

selejtében Degenfeld Lajos gróf diszmagyarban és neje szül. Dessewffy Ilona, három viruló leányával: Katicza, Ilonka és Ludovika gróf-kisasszonyokkal, Nagy Mihály alispán diszmagyarban, Sréter Alfréd orsz. képviselő, az ünnepi szónok, diszmagyarban, Dessewffy Ödön és neje, Dessewffy Dezső, a vanyarci egyház felügyelője és neje szül. Laszkáry Borbála, Veres Ernő és neje, Prónay Péter, özv. Bozó Pálné és Erzsébet leánya, Vadász Irma, Bozó István, Horváth Miklós és neje Zelenka Ilona, Jolán leányával, ifj. Prónay Péter, Szakall Ferencz főszolgabíró, Csonka György szolgabíró, Veres Lajos és családja, dr. Goldstein Jakab, Buchwein Béla, Buchwein Albin, Kun Barna és Jakabovics József kir. táblai bírák, Schvets Vilmos kir. tanfelügyelő, Honéczy Sándor és családja, Okolicsányi József és neje szül. Wladár Vilma, Heiszler Ferencz és családja, Maróthy Emil vanyarci, Margócsy József losonci, Valentinyi Samu dengelegi, Mihalovics Samu béri és Margócsy István acsai evang. lelkészek, dr. Ehrenreich Károly, Kun Zoltán, Meszlényi gömöri s. tanfelügyelő, Kuzmányi György, Jeszenszky János, Plachy Gusztáv, Tóth Ödön és családja, Tóth Kálmán, Sedivi Kálmán, Géczy Béla, Kocsis Pál, Péter János, Leopold Miksa, Solyom József, Horváth Danó és neje szül. Dévény Etelka.

De résztvettek ezen ünnepélyen Koháry János elők vezetése mellett a Nógrádvármegyei Tanítótestület számos tanító és tanítónő tagja, ezenkívül pedig a nép szárai.

A rendezés Maróthy Emil vanyarci evang. lelkész és Osztróska Lajos odaváló tanító nagy tapintatára és ügyességére vall.

A Budapestről külön vonaton érkezett vendégek Rudnay Józsefné vendéglátásában részesültek.

Az ünnepélyes aktus tulajdonképen Veres Pálné sírszobrának megkoszoruzásával vette kezdetét.

A piramis alaku monumentális sírkő, mely a vanyarci csendes temetőben a nagy asszony kriptája felett emelkedik, e napon a kegyeletnek zárandok helye volt.

Imposans volt a «Nógrádvármegyei Tanító-egyesület» koszorúja is:

«Veres Pálné emlékének» — felirattal.

A miskolci ref. női fillér-egylet a következő felirással:

«A nemzeti nőnevelés halhatatlan emlékü nőapostolának».

Szép volt Patay Gyuláné szül. Szatmáry Kiri Anna koszorúja is, melynek szalagjain következő felírás ragyogott:

«A halhatatlan nagy asszony emlékének».

A kegyeletnek hatása alatt sokaknak könnybe lábadtak szemek. A temetőből aztán egyenesen a templomba vonult az óriási számra szaporodott közönség, s a templomnak minden zugát megtöltte.

Az ajtatos egyházi ének elhangzása után Wladár Miksa nógrádvármegyei főesperes, sziráki lelkész az oltárhoz ment és az Isten kegyelmét kikérve, megható szép egyházi beszédet mondott el. Majd ennek és a «Mi Atyánk»-nak elhangzása után **Nagy Mihály** alispán lépett egy az oltár elé állított s virágokkal feldíszített asztalhoz s következő beszédet mondta el:

Tisztelt ünneplő gyülekezet!

Nógrádvármegye törvényhatóságának képviselőiben és megbízásából járok el, midőn felszólalok itt, az Isten házában, hogy egyrészt ünnepélyes bizonyítást tegyek a halás kegyelet meleg érzelméről, melyet közönségünk a vármegye szülöttje néhai Veres Pálné született Beniczky Hermin urnőnek áldott emléke iránt táplál, másrészt, hogy ennek maradandó jeléül egyházi szíves hozzájárulással, emléktáblát helyezzek el, mint érzelmeink zálogát és örök hirdetőjét.

Kik nemzetünk művelődés történetét ismerik, jól tudják ki volt s mit alkotott Veres Pálné. Neve a magasabb nőnevelés kultuszának dicsfényében ragyog, emléket magasztos törekvéseinek sikerei teszik halhatatlanná.

Nő volt, igazi magyar nő minden ízében, ki előtt, — egyik élettrajz írója szerint, — nemek emberméltósága lebegett megvalósítandó eszményként, ki voltaképen nemének erkölcsi

öságaért harcolt, de mert ezen erkölcsi méltóság csak a műveltség színvonalának emelése által nyer szilárd alapot: kulturapostollá válik.

Epochalis idősorokban, alkotmányunk visszanyerésekor szállt sikra eszméinek megvalósításaért, nehéz feladata megoldásánál oly irányban kellett a haladás útját egyengetnie, a merre még nyom se vitt; mindez nem riasztotta vissza, nyomot törve, minden nehézséget leküzdve haladt előre, és rövid idő alatt diadalra juttatta lobogóját ismert jelszavával: «adjunk alapos kiképzést a magyar uri leányoknak».

Ország-világ elismerésével találkozott, ennek az ideális gondolkodásu fenkölt szellemű, páratlan buzgalmu urnőnek, egyik írónk szállóigéjeként a «mintaasszonynak» magasztos, sikereiben gazdag multja. Vármegyénk közönsége is, midőn a vármegyei tanító-testület ismert kérelmét előterjesztette, örömmel ragadta meg az alkalmat, hogy kegyeletes fénynyel járuljon hozzá, a vármegye szülöttje és egyik büszkesége emlékének ápolásához egyhangulag határozván el, hogy emlékeztetőre művészi kivitelű emléktáblát helyez el a vanyarci ág. ev. templomban.

Ime az emléktábla.

(Az emléktábláról lehull a lepel.)

Most pedig midőn köszönetemet fejezném ki az egyháznak, hogy oly készséggel volt szíves,

emléktáblánknak egy igazán méltó helyet biztosítani, tisztelettel kérem az egyházközség elöljáróit, fogadják vármegyénk egyik halhatatlanságának, egyházuk egyik legbuzgóbb hívének emléktábláját örök gondozásukba; öröködjének reá éber és kegyelettel, ép úgy mint mi szeretettel ápoljuk emlékét mindörökké.

Dessewffy Dezső, a vanyarci egyház felügyelője a vármegye figyelmét megköszönve, ünnepélyes ígéretet tett, hogy az emléktáblát gondozás alá veszi.

Majd **Sréter Alfréd** orsz. képviselő lépett az állványra és a következő magas szárnyalású s nagy hatást keltő ünnepi beszédét mondta el:

Mélyen tisztelt ünneplő gyülekezet!

Künn a természetben ősznek hervadása. Sargult lombok között szélnek sóhajszzerű lehelle. Levelek hullása.

Politikánk egén borongó fellegek, melyek itt-ott árnyékot vetnek egységes magyar nemzeti államunk kiépítésének munkájára.

Remény és kétség váltakozva, majdnem lemondás azon küzdelemben, mely gazdasági életünk jövőjének biztosítása végett folyik.

Csoda lenne-e, ha mind ez hangulatunkat nyomottá, kédélyünket fásulttá tenné?

És mégis, a mi kédélyünk ma nem lehet fásult, sem hangulatunk nyomott; mert mi, a kik a szabad természet nagy templomából ide gyülekeztünk eme szűkebb szentélybe, az istennek eme házába, midőn tekintetünk oda irányul — mondhatnám oda tapad — amaz emléktáblára, melyen egy név fényeskedik, Veres Pálné szül. Beniczky Hermin neve; az a név, mely nemcsak fényeskedik, hanem messze előre világít a magyar nőnevelés és ezzel a nemzeti művelődés jövőjéig utaira, akkor mi itt nem a mulandóságot látjuk, nem a jelent, még csak nem is a feltámadást ünnepeljük, hanem látjuk és ünnepeljük az örök életet, a létet és a lélek műveinek halhatatlanságát, az örök dicsőséget, magát az örökkévalóságot.

Valóban, jól van az mondva, hogy a halhatatlanság kritériuma az, ha a nagy lelkek eszméi és művei túlélik teremtményük, megalkotójuk földi létét; nemzedékről-nemzedékre szállnak és közkincsévé lesznek a haladásnak.

A halhatatlanság ezen meghatározásának minden ismérve teljesen reá illik Veres Pálnéra, eszméire és működésének eredményeire.

Nem mint az üstökös jön fényes ragyogással, hogy aztán — hidegen hagyva mindent — eltűnjék a végtelenbe.

Ugy lett ő mint egy égi test, mely tömörül saját atomjaiból. A mint állaga mind sűrűbbé és sűrűbbé leszen, a központi vonzás súlyt ad a részecskének és később a rétegeknek s ezek nyomása alatt mozgás támad és surlódás, ebből meleg, majd a tömörülés és surlódás fokozódásával, melyből hőség, forróság, izzás, sugárzás, ragyogás. És megszületett a nap, mely meleget áraszt és fényt, az életet, ez világít.

Egyszerű magyar nő volt ő, de nagy lélekkel és nemes gondolkozással.

Lett igazi hitvestárs, a mit e szó fejez ki, hogy: «feleség». A ki híven megosztotta férjével buját, baját, örömet, reményeit, gondolatait, de neki adta egészen az ő szívét, azt a szívet, melybe már előbb felölelte volt a hitet, hazafiságot és a magyar társadalmat.

Volt azután gondos anya, a ki midőn szíve egész melegével ápolta, becézte egyetlen gyermekét, leánykáját Szilárdát, midőn tanította és nevelte őt, akkor jutott tudatára annak, mi szüksége van a nőnek egyáltalán s mi kétszeresen van szüksége a magyar nőnek fokozottabb, tökéletesebb, tudományos és lelki műveltségre.

Annak a nőnek is, a ki majdan hivatva lesz gyermekeit nevelni tudásban, erkölcsben, ember-szeretethen, hitben és honszeretelenben, s mi még nagyobb szüksége van erre annak a nőnek, a ki talán árván, elhagyottan, talán szegényen kénytelen életpályáján egyedül végig vándorolni, önfentartásáról egyedül gondoskodni.

Oh mi boldogság lesz az annak a nőnek, — valaha — ha majd eljövend az az idő, a midőn, tudása és műveltsége alapján, pályáját szabadon választhatja s ezzel megszabadul a szolgaságból, — mert az örökös másra utaltság mi egyéb a szolgaságnál?

Mi boldog lesz, ha önállóságra jutva megnyilvánul neki a szabadság kapui!

Sajátságos találkozás a sorsnak, hogy 1895-ben három Pálné zárta be örök álmra szeméit: Veres Pálné, Gömöry Pálné és Szatmáry Király Pálné.

A sírszoborra első sorban Nógrádvármegye koszorúját tették le, melynek szalagjai a megye színeiből voltak kiállítva. A nagyarányú koszorút Oroszlányi Albert várnagy, díszbe öltözött tőgyei huszár kíséretében vitte a sírhoz és onnan a templomba. — Hatalmas koszorút fehérr szalagokkal tett le az «Országos Nőképző Egyesület» a következő felirattal:

«Dicsőült megalapítójának halálával áldozik az Országos Nőképző Egyesület».

(Veres Pálné sírszobra a vanyarci temetőben.)

Mi Nógrád vármegye fiat és leányai a magunkénak mondhatjuk őt.

Itt született a mi földünkön, Losoncz gyönyörű vidékén, Láziban.

Itt érte őt az első csapás, de, melyet zsenge lelke még nem érzett, elvesztvén édes atyját, Beniczky Pált. Itt érte a második csapás, a mely mély gyászszal érinté már serdülő korában, az ő édes anyjának, Sturman Karolinnak elhunyt.

Viszont itt érte őt a legnagyobb boldogság és a legnagyobb öröm. Az egyik férje karjaiban, a másik gyermeke bölcsőjénél.

1839-ben vezette őt oltárhoz megyénk birtokosa, később szeretve tisztelt alispánunk, majd a balassagyarmati kerület képviselője, Veres Pál.

Itt Vanyarczon, férje oldalán élte aztán legboldogabb éveit és ha megfáradt munkáiban ide tért pihenni vissza. Itt gyűjtött új erőt, új munkára.

Nincs hely, méltóbb, hivatottabb az ő emlékművének elhelyezésére, megőrzésére, mint ezen község, Vanyarcz és annak temploma. Ennek a községnek minden lakosában, gazdag és szegényben egyaránt él a kegyelet, a vallásosság és a hazafiság érzülete.

Veres Pálné nem elégitette ki az a tudás, a mit gyermek- és leánykorában elsajátított; az ő törekvő lelkének többre volt szüksége. Magasabb műveltséget és folytonos haladást követelt.

Pótlandó e hiányt az önképzést gyakorolta és folytatta egész életén át. Tette ezt egyrészt komoly és tudományos művek olvasása és tanulmányozása által, másrészt kiváló egyénekkel való társadalmi érintkezés és eszmecsere közben.

Már leánykorában, nagynénje Beniczky Teréz férjezett Tihanyi Danielné, családi és széles társaskörében a régi Pesten, alkalma nyílt megismerkedni a főváros legkiválóbb férfiival, a tudomány és irodalom embereivel.

Később egy gróf Teleky László nagy szelleme, egy gróf Teleky József, egy Radvánszky Antal, Bajza, hogy ne hatott volna az ő fogékony lelkére.

De megyénknek is voltak kitűnőségei: Sréter János a legifjabb és legifjabb elhunyt alispán, mégis korának és hazájának egyik legműveltebb, legtudományosabb fia. Desseffy Ottó 1861-ben alispánunk, később a sziraki választókerület képviselője, a protestáns autonómiának, ezzel a szellemi szabadságnak s így közvetve a nemzeti szabadság egy részének is elszánt megvédője a császári pátens támadása ellenében.

Pulszky Ferencz a tudós.

Aztán két férfiú, mindkettő a vanyarci családi körnek intim barátjai, a kiknek talán legtöbb behatásuk volt Veres Pálné szellemvilágára és elhatározásaira. Az egyik a tudomány és szellemesség embere, a szabadság mártirja, az ékeesszólás nagymestere, most már veterán excellenciásunk Szontagh Pál. A másik nemzetünk halhatatlan költője Madách Imre.

E körben élve, Veresné Beniczky Hermin, mily tömegét az ismereteknek, minő tárházát a tudásnak, mily gazdagságát az eszméknek gyűjtötte össze? Mi széles látókört nyerhetett?

Minden nőben, kivált a művelt nőben meg van a tettvágy. A meddig ez alakot nem ölt, határozott cél nem talál, addig nem egyéb, hogy úgy mondjam, névtelen sóvárgásnál, valami ismeretlen után. — A meddő vágyakozás ezen érzete némelyeknek sokáig tart. Nem így Veresné Beniczky Herminé. Ő célját korán megtalálta: A nőnek képzése, tudományának és műveltségének fejlesztése oly magasabb fokra, mely képesítse az önfentartásra, a pályaválasztásra.

Mégis, bár eszme és cél tisztán állt előtte, tartózkodott a nyilvánosság és a küzdelem terére lépni. Nem a munkától félt. Eszméit feltette az emberek indolenciájától, a sikertelenségtől.

Ekkor történt egy esemény: Madách Imre tartotta székhelyénél a tudományos akadémiánál. Az ember tragédiájának szerzőjét, a halhatatlan költőt a Kisfaludi-társaság és az akadémia is tagul választotta volt.

Madách székhelyénél a nőről értekezvén, ezeket mondotta:

„A nő korábban fejlődik, de teljes férfiúi érettségre sohasem jut, könnyebben felfog és tanul, de teremő génius hiányával az emberek

irányadó szellemei közé nem emelkedik. Ő mindig csak a szenvedő, sohasem a beható elemet képviseli s innen míg a dilettantizmus legkedvesebb contingensét szolgáltatja, soha a művészetet és a tudományt előre nem viszi.

Veres Pálné olvasta ezt és lelke felháborodott.

Az előítélet ezen szavait mindenkitől várhatta volna, csak tőle nem. Madáchtól nem.

Nem várta az ő fenkölt szellemétől, az ő méltányosság és igazságérzetétől.

Azt írta Madáchnak: „Nem a nők hibája az, hogy el vannak maradva, hogy kevesebbet tudnak mint a férfiak s a tudományban és művészetben alárendelt szerepük van; hanem azé a rendszeré, mely neveletésüket következetesen elhanyagolja s különösen azé az általánosan elfogadott nézeté, mely kizárólag a férfit tekint a komoly tudományok elsajátítására és továbbfejlesztésére képesnek.”

Madách válaszában vezekelt. Az idő Veres Pálné igazolta.

A hatás visszahatást szült. Veres Pálné Beniczky Herminé a nő sértett önérzete tette birta. Kilepelt tartózkodásából, kimondva jelzőként: „hogy a magyar nők általános műveltségének emelése tovább nem halasztható, hogy hazafias kötelesség annak létesítéseért mindent megmozgatni.”

1865-ben Jókai lapjában a „Hon”-ban jelent meg cikke: „Felhívás a nőkhez.”

Azontul leveleivel és személyesen kereste fel a művelt magyar nőket Pesten és a vidéken, hódítva toborozva eszméinek.

1867-ben már egybegyűlt Pesten a régi „Tigris” szállóban 22 honleány. Ez értekezleten kimondták egy nőképző egyesület alakításának szükségét.

A toborzás pedig folyt s a résztvevő hölgyek száma 22-ről még az évben 100-ra, majd 200-ra szaporodott.

Azok közül a hölgyek közül, a kik akkor megértve az idők szavát, követték Veres Pálné hívását, ma is többen ülnék ünneplő soraink közt. Meghajtóm előttük tiszteletünk zászlaját.

1868-ban tartotta meg az Országos Nőképző Egyesület első közgyűlését, melyen elnökül Veres Pálné, alelnökül gr. Teleky Sándorné választott. A két elnöktárs azután majd 30 éven át barátságban, egyetértésben, a célért való buzgalomban vezette az egyesület ügyeit.

1869-ben Veres Pálné 17 tagú küldöttség élén nyújtotta át Deák Ferencznek 9000 magyar nő kérvényét az országgyűléshez, melyben egy női minta főiskola létesítését szorgalmazták. Deák e kérvényt másnap meleg szavak kíséretében tette le a képviselőház asztalára.

Az Országos Nőképző Egyesület, gondoskodva anyagi szükségleteiről, odafordult a nőkhez, a férfiakhoz, a fővároshoz és megyékhez, a pénzintézetekhez. Felhasználta a társadalmat, rendezve jótékony táncszívműsorokat, hangversenyeket, bazárokat. E társadalmi mozgalom élén

tanfolyama is, melyben leányiskolák részére tanítónők, azonkívül nevelőnők nyertek kiképezést. Gondoskodva lett arról is, hogy szegényebb szülők leányai közül is fölös számmal nyerhessenek oktatást az intézetben.

C-ak egy hiányzott még, a nyilvánosság joga. Soká vajudott ez ügy. Végül ez is megadatott Eötvös Lóránt minisztersége alatt Pulszky Ágost államtitkár közbenjárásával 1894-ben.

Ennek hírére Veres Pálné már csak betegágyában vette Vác-Hartyánban, leánya Rudnay Józsefné házában.

Egy évre rá a nemes nagy szív megszűnt dobogni.

Őszi hervadáskor, levelek hullása közt helyezték el őt itt Vanyarczon örök nyugalomra.

A nőképző egyesületnek ma már vannak osztályai, melyek az egyetem bölcséleti és orvosi facultásába való felvételre képesítettek.

Wlassics Gyula lánglelkű kultuszministerünk pedig 1896-ban megnyitotta a nőknek az egyetem kapuit.

Igy öltenek testet egymásután az elköltözött nagy lélek eszméi. Ezekben él és működik ő ma is közöttünk.

Ezen eszmékért munkálnak és küzdenek ma is az ő tanítványai, követői, apostolai, az Országos Nőképző Egyesület lelkes hölgyei, élükön elnökükkel gróf Teleky Sándornéval és alelnökükkel Rudnay Józsefné, Emich Gusztávné, Csiky Kálmánné és Szigethy Gyulánéval.

Mi volt nagyobb Veres Pálné Beniczky Herminé, eszméiért való rajongása-e? avagy valóságos hite?

Én azt hiszem, e kettő együttve adta meg lelkének azt a harmóniát, a melyre szüksége volt műveinek megvalósításánál.

Mélyen meghajolva emléke előtt, azzal végzem beszédemet, a mit már mondtam:

Veres Pálné megilleti a halhatatlanság, mert az ő eszméi és művei immár túléltek őt és nemzedékről nemzedékre szállva, közkinccsévé váltak a haladásnak.

Legyen az ő emléke szíveinkben örök!

Végül Magyar Béla, a tanteszület titkára tartott emlékbeszédet.

Megható jelenet volt mindezek után, midőn Rudnay Józsefné szül. Veres Szilárd asszony, a megboldogultnak leánya lépett az oltár elé és gyönyörű beszéddel mondott köszönetet a vármegyének, a tanítótestületnek, az összes megjelenteknek és az érdeklődő távollevőknek, valamint az egyháznak, melyben édes anyja erőt és áldást kért nagy munkájához.

A könyvet fakasztó szép beszéd után a Kórus elénekelt a himnust, melyet a közönség felállva kísért lelkesültséggel.

A templomi emlékünnepe után a közönség legnagyobb része felkereste Veres Pálné ur lakát s annak tágas termeit egészen betöltte.

A tágas termekben terített asztalok voltak mindenféle hideg ételekkel és üdítő italokkal megrakva. Itt a háziuri szerepet Rudnay József vitte s minden vendég iránt nagy figyelmet tanúsított.

A volt ebédlőben, hol Veres Pálné egykor szíves vendégszeretetét vármegyénk előkelőségei, mint Madách Imre, Szontagh Pál, oly sokszor élvezték, — Osztróka Lajos olvasta fel a táviratokat, melyeknek egy részét emlékezet okáért ide igtatjuk.

A táviratok ezek:

„Nógrád vármegyének és érdemeit megbecsülni tudó tanítóegyesületnek gratulál és Nagyságodnak őszinte üdvözlését küldi

Zsilinszky Mihály, államtitkár.

Miskolci református női filléregyletünk a nők apostolának, a magyar nőnevelés újjáteremtőjének emléke előtt háláddal meghajtja kegyelele zászlaját. A Miskolci ref. női filléregylet elnöksége.

(Veres Pálné vanyarci lakása)

leginkább gróf Teleky Sándorné szorgoskodott.

1869. végén megnyílt az első magasabb képzést nyújtó nőnevelő intézet egy magasabb osztállyal.

Lett azután az Országos Nőképző Egyesületnek elemi tanfolyama 4 és polgári tanfolyama szintén 4 osztállyal; ezenfelül lett magasabb

Hervadhatatlan érdemű jó anyád mai emlék-
ünnepe, melyen sajnálatomra személyesen nem
vehettem részt, fogadd ez uton édes anyám s
az én meleg üdvözlőnként s igaz tisztelettem
kifejezését.

Beniczky Árpád.

A kegyeletes ünnepen, nagy sajnálatomra
meg nem jelenhetek, azonban lélekben veletek
vagyok. Szívvel kívánom, hogy halhatatlan
édes anyád emléktáblája hirdesse örökké küz-
delmeinek diadalát.

Özv. Patay Gyuláné.

A mai megható ünnepélyen távolból részt
vesz és veled érez barátnőd

Szentiványi Ferenczné.

Nagynevű anyád igaz emberszeretetéből sar-
jadzott az a virág, melynek illata a hála s a
mely nem hervad el, míg egy magyar nő él.
Emléket veled ünnepeljük mindnyájan.

Gyarmathy Zsigáné.

Az ünnepélyességek csak az esti órákban ér-
tek véget, amikor is a kegyelet magasztos ha-
tása alatt hagyta el a vendégközönség Veres
Pálné egykori lakhelyét, a romantikus kis falut,
a mely egykor a nagy eszmék és gondolatok
színhelye és forrása volt.

Wlassics kultuszminiszter külön üdvözlő
levelet küldött Rudnaynének. Mire a fenkölt
szellemű asszony Wlassicsnak eképen vá-
laszolt:

„Nagyméltóságú Minister ur!

Fogadja hálás köszönetemet szíves figyel-
meért, hogy az áldott emlékü édes anyám
emlékeztetése rendezett kegyeletes ünnepély
alkalmából oly kegyes volt. Nagyméltóságod
is nagybecsű levelében jelezni meleg együtt-
érzését.

Az ünnepély valóban szép és mélyen meg-
ható volt. És midőn a lepel lehulltakor a
vármegye díszőrsége kardot rántva tisztelgett,
így mutatva be a hódolatot az iránt a nő
iránt, aki életében egész lelkével harczolt a
nő emberméltóságáért, ekkor bennem: nagyot
dobbant, nemcsak a szerető gyermek szíve,
hanem az alkotmányainkhoz erősen ragasz-
kodó magyar asszonyé is.

Öszinte köszönetemet ismételve, maradok
Vácz-Hartyán, 1902. okt. 2-án

kiváló tisztelettel

Rudnay Józsefné.

Veres Pálné Beniczky Hermin élete és működése.

Hálás tisztelete jeléül kiadta az „Országos
Nőképző egyesület.” Összeállították Rudnay
Józsefné és Szigethy Gyuláné. Budapest. Athe-
neum. 1902. Ára 2 kor. 50 fill.

Harminczöt esztendővel ennek előtte, nálunk
még nem igen sokan voltak, akik hitték, vagy
akik csak gondoltak volna is arra a csodára,
hogy amire a XIX. század alkonyodásra
hajlik, a magyar alma-máter padjain „érett-
ségezett” kisasszonyok fiatal emberekkel vegyest
ülve fogják lesni az ígét tudós professorok
ajkairól. — A századnak egyik legnagyobb
gondolkodója és minden időnek egyik legna-
gyobb idealistája, maga Eötvös József is az
1868. évi XXXVIII-ik törvénycikkben a pol-
gári leányiskolának, akkoriban elég szűkmarkú
tantervében vélte meghatározva a tudásnak azt
a maximumát, amire egy asszonynak szüksége
van.

Közéletünk összes szereplő tényezői megnyu-
godtak ebben a felfogásban. Egy fennszárnya-
lóan gondolkodó magyar asszonynak a lelkében
csupán derengtek sejtelmek a magyar nemzet-
nek egy olyan szebb és boldogabb jövőjéről,
melynek létrehozásában a művelt magyar as-
szonyoknak előkelő és fontos szerepet szánt.
Jóval előbb, mintsem a költő ajkairól elhang-
zott a sokatmondó szózat, hogy férfi sorsa a
nő, Veres Pálné lelkében szilárd hitté érlelő-
dött az a meggyőződés, hogy a népek sorsa
az asszonyai. Az a tudat, hogy „művelt nő ké-
pes csak hivatását, mint hitves, mint anya és
mint honleány híven betölteni”: ez a tudat
annyira áthatotta lelkét, ez a meggyőződés

annyira sarkalta energiáját és oly lángoló hév-
vel szorította kitartását, hogy családjának korá-
ban bámulatot keltő kitartással igyekezett, auto-
didaxis útján, leánykori tanulmányainak, s ő
saját szigorú ítéllete szerint, fogyatékos voltát
kipótolni. És hogy Veres Pálné milyen komo-
lyan vette ezt a dolgot, arról meggyőződhetünk,
ha levelezéseit és hátrahagyott elmélkedéseit
olvassuk. Leveleiben, melyet korának legkivá-
lóbbsaihoz: Eötvöshöz, Treforthoz, Gönczyhez,
Győry Vilmoshoz, Zichy Antalhoz, Molnár Alá-
dárhoz, báró Leonhardihoz, Ottó-Peters Louizá-
hoz és még sok másokhoz intézett, valamint a
nőnevelésről irt elmélkedéseiben a tudásnak
oly sokoldalúsága, a bölcsészeti gondolkodás-
nak oly nagy foku mélysége és a felfogásnak
oly emelkedett tisztasága nyilatkozik meg, a
mely valóban bámulatra ragadja az olvasót.
Bámulatra annál inkább, mert ez a vaslogiká-
val gondolkodó és rendszeres, alapos tudással
ékes nő nem tetszeleg magának holmi férfias
allure-ökben, hanem ellenkezőleg: minden so-
raból a szent meggyőződéstől ihletett, a nemes
lelkesezdéstől áthatott, a bensőségteljes vallá-
sság érzetétől megszentelt, nőies érzés szől
a női szív nemes idealismusának szinte meg-
hatóan közvetlen melegségével az olvasóhoz.

Kegyeletes, szép és elismerésre érdemes mun-
kát végzett az „Országos Nőképző-egyesület,”
midőn az előttünk fekvő munkát közre bocsá-
totta; de módját rosszul találta el. A mit Ve-
res Pálné „Eszmé” című irt és a minő ne-
velési gondolatai levelében foglaltatnak, azt
kellett volna, sőt kellene még ezután is, egy
tetszetős kisebb füzetben összegyűjtve igen ol-
csó áron kiadni, hogy ezernyi-ezer példányban
kerüljön az anyáknak és a tanítónőknek a ke-
zébe. Oly sok életrevaló egészséges gondolat,
oly sok kristálytiszt és követésre érdemes élet-
nézet foglaltatik ezen munkában, a helyes nő-
nevelési elveknek oly gazdag sokasága van Ve-
res Pálné munkálataiban letéve, a milyent még
a legkiválóbb hivatásos paedagogusok munkái-
ban is csak igen ritkán találhatni. Ha ehhez
hozzavesszük még, egyrészt a stylusnak vá-
lasztékosságát és az előadásnak sokszor a köl-
tői szárnyalásig emelkedő szépségét, mely nem
egy esetben a Kölcsey „Parenesis”-ére em-
lékeztet; ha más oldalról arra a fáradságot
nem ismerő, emberföltött agitatorius tevékeny-
ségre gondolunk, mellyel ez a lángoló lelkű
nő, csupán az erős akarat és a szünetlen munka
által a semmiből egy hatalmas intézményt vi-
vott elő és óriási lendülettel vitte előbbre nő-
nevelésünket: akkor habozás nélkül kimond-
hatjuk, hogy Veres Pálné megérdemli, hogy
leányiskolái olvasókönyveinkben a neve a Lo-
rántffy Zsuzsanna neve mellett emelgettessek.
Eddig azonban sem neveléstörténet-íróink, sem
olvasókönyveink nem emlékeznek róla; pedig
hát annyi köze mégis csak volna ő hozzá egy
magyar iskolás-leánynak, mint példának oká-
ért a római Cloeliához és Lucretiához, vagy,
teszem azt, a szép Cleopatrához, akiről ugyan-
csak sok érdekes dolgot tudnak elmondani II.
osztálybeli felsőbb és polgári leányaink.

De legyünk igazságosak és valljuk meg, hogy
leány-iskoláinkat nem vádolhatjuk azzal, hogy
a Lorántffy Zsuzsanna-cultust is valami tulzásba
vinnék, mert én nem olvastam soha, még egy
protestáns leány-iskoláról sem, hogy ott valaha
Lorántffy Zsuzsanna-ünnepet rendeztek volna;
pedig ez már igazán a legcsekélyebb luxus, a
mit egy protestáns és magyar leány-iskola ma-
gának megengedhet.

Az „Országos Nőegyesület” 1000 koronás, pá-
lyadíjára, mellyel Veres Pálné életrajzát akarta
megírni, nem akadt pályamű. Nem baj. A do-
log éppenséggel nem sietős, Veres Pálné éle-
tének áldásos voltát legékezzelőbb biographiá-
nál is szebben és maradandóbban hirdetik fen-
maradt alkotásai. Ezen a „Nőegyesület” által
kiadott, előttünk fekvő adathalmazon felbáto-
rodva és a kelőle kibontakozó vonzó képtől
ösztönözve, ezentul talán inkább fog akadni
hivatott tollú vállalkozó. Reméljük azonban,
hogy addig is, míg ez megtörténik, Veres Pálné
nemes alakja, kezdve az elemi népiskolán, min-
den foku leányiskolai olvasókönyvbe be fog
vonulni. Az előttünk fekvő hatalmas kötetből
majd csak kikerül egy olvasmányra való, a
mihez iskolai olvasókönyv-készítőinknek megfe-
lelő izlést és érzéket jószívvel kívánunk.

Dr. Neményi Imre.

Veres Pálné életéből.

Veres Pálné 1815. évi december hó 13-án
Láziban, Nógrádvármegyében született. Atyját
Beniczky Pált már egy éves korában s anyját
Sturmann Karolinát is korán, midőn még csak
15 éves volt, elvesztette. S így serdülő korában
teljesen árván került anyai nagyatyjához Stur-
mann Mártonhoz, ki ez időben már buskomorrá
s emberkerülővé vált s a leánya neveltetésé-
vel nem sokat törődött. A végzet azonban bő
kárpotlást nyújtott a fiatal leánynak örömtelen
ifjúságáért. Jó sorsa egy kiválóan nemes gon-
dolkozásu, észben és szívben kiváló egyént,
Veres Pált, ki Nógrádvármegyénk sokáig fő-
jegyzője s később alispánja volt, adván élet-
társául.

Férjhezmenetele után pár évig tartó beteg-
kedése alatt az ágyban sem hagyta pihenni
tudni vágyó lelke; belátta, hogy a magyar nő-
nek magyarul is kell tudnia; tehát magyar
nyelvet tanult. Midőn betegségéből felépült, leg-
főbb feladatának tartotta, hogy egyetlen leányát
a saját eszméi szerint nevelje. E végből komo-
lyan foglalkozott a nőképzés kérdésével. Maga
választá meg a jó nevelőket s az anyanyelv
és irodalom tanítására a jeles írókat. Ő maga
is mindig jelen volt az órákon, ügyelt a tani-
tás menetére, maga is tovább művelődén.

Leánya neveltetése igen nagy hatással volt
Veres Pálnéra. Még élénkebben belátta, mily
vétek a leányok szellemi kiképzését elha-
nyagolni. Kétszeresen érezte ezt, mert hiszen
ő alig tanult valamit.

Lelkét annyira elfoglalta a nevelés gondja,
hogy midőn leánya 1867-ben Rudnay József
pestvármegyei nagybirtokoshoz férjhez ment,
mindjobban foglalkoztatta őt a leánynevelés
javításának eszméje. Eszméit először társas
összejöveteleken, majd 1867-ben egy politikai
napilap tárczájában terjesztette. Lelke emelke-
dett idealizmussal s oly öntudatos vasakarattal
telt el a lehetetlennek látszó nagy cél:
az Országos Nőképző-Egyesület létesítése és
szervezése közepett kifejtett tevékenysége köz-
ben, milyenre nő ez ideig nem volt képes s
milyenre férfiak között is van példa. Fáradsá-
got nem ismerő buzgalma végre is győzelemre
segíté eszméit. 1867. május 24-én 22 lelkes nő
értekezlete szükségesnek mondotta a Nőképző-
Egyesület megalakítását s kimondotta, hogy a
nők alaposabb és magasabb kiképzésére és
hasznos pályákra való előkészítésére az Egye-
sület női főiskolát állít fel.

Az egyesület 1868. május 23-án alakult meg
véglegesen 100 taggal, főiskoláját pedig 1869-
ben nyitotta meg a mai Muzeum-köruton a
Zrinyi-házban, szerény 2 szobás bérelt helyi-
ségben 14 tanítvánnyal, kikből az évről-
vizsgálatig 7 maradt. Bizony szerény kezdet.

De a magvacska el volt vetve, s a kicsiny
mag ma már terebélyes fává növekedett.

Mennyi pénz, mennyi fáradság kellett ahhoz,
hogy az egyesület vagyoni felvirágzásának mai
fokát elérje! S mindez Veres Pálnénak köszön-
hető. Jól mondja egyik életrajz írója, hogy
Veres Pálnénak többet köszönhet nemzete,
mint két tucsat államférfinek.

Az ő lankadni nem tudó buzgalmanak kö-
szönhető, hogy az egyesület tíz év alatt va-
gyonilag annyira megerősödött, hogy iskoláját
és internátusát 1882-ben a modern pedagogia
követelményeinek mindenben megfelelő, díszes
kétemeletes épületben helyeztette el, mely ké-
sőbb kibővítve, ma összesen 70 helyiséget fog-
lal magában.

A folytonos erélyes munka végre is kifáraszt-
otta Veres Pálné testi erejét. Élete utolsó 2
évet betegágyban töltötte. De éber lelke pihenni
itt sem tudott. Az intézet ügyeit betegágyán
is szíven viselte s betegágyában irta meg az
anyak s művelt nők, nevelői pályára készülő
leányok számára lélektanát, a melyet a szak-
körök is elismeréssel fogadtak.

Általa alapított intézetben már eddig is több
ezer magyar nő nyerte lelke műveltségét. Ez
pedig nagy dolog. Mert az ő szavai szerint,
a férfiak teremtik az országnak törvényeit, a nők
az erkölcsöket. Ebből látható, mily nagy kin-
csot hagyott hátra nemzetének.

Veres Pálné belátta, hogy a nőnevelésnél az
egyik irányban — az értelmi fejlesztés tekin-
tetében — már eddig eléggé nagy eredményt
volt képes kivívni, közelgő halálát sejtve, kife-
jezésre kívánta még juttatni azt, hogy most

Veres Pálné arczképei.

Veres Pálné utolsó évei a vácz-hartyáni parkban.

már a másik irányban, a gyakorlati téren, a háziasság fejlesztése érdekében is tevékenységet kell kifejteni. Figyelmeztette egyesületet, hogy a nők háziasságuk és tulajdonképeni hivatásuk fejlesztésére fordítsanak ezen túl több és kiváló gondot.

Halalos ágyán szorosan szívükre kötötte és szigorúan kötelességükre tette úgy leányának, mint az igazgatónőnek, hogy oda hassanak, hogy a tanár urak se mulasszanak el semmi arra kínálkozó alkalmat, hogy belecsepegtessék a növények fogékony lelkébe annak igazságát, hogy a nő legfőbb képessége és minden tudásának koronája a háziasság, mi által a családi tűzhely életét lelkévé, boldogító központjává lesz.

Ezen utolsó óhajta képezte magvát a halála után néhány hónap múlva felállított és oly nagy virágzásnak örvendő főzótanfolyamnak, mely egyéb háztartási ismeretekre is nyújt alkalmat.

Lépten, nyomon találkozunk szülőikkel, kik mely halat érznek az „Orsz. Nőképző-Egyesület” iránt, hogy leányaikkal, a kik addig a konyha felé nem akartak nézni, úgy megkedveltették a házi foglalkozást, gazdasszonykodást és takarékoskosságot. Így Veres Pálné életének mintegy utolsó fellobbanása is hathatós ténykedés a szent ügyben, melynek érdekében egész munkas életét töltötte.

Az ő bölcsességénél fogva, hosszú hinos betegsége dacára belátta, hogy már annyira fejlődtek a nőnevelési viszonyok országsszerte, hogy több tekintetben változtatni kell a régi tanterven, hogy az teljesen megfelelhessen a kor kívánalmainak és úgy elnöktársai, mint több választmányi tag előtt is kijelentette, kívánságát e szavakkban: „változtassatok és javítsatok mindenben a legjobb belátástok szerint”.

A fájdalomtól kissé megkönnyebült pillanatokban lelkének ereje mindenkor újból föl-föl csillant és ilyenkor ritka erőfeszítéssel és a jövőbe látó éles tekintettel kijelölte az irányt, melyben az egyesülete fejlesztése körül haladniok kell a jövőben.

Ez időtájt a levegőben kezdett keringeni a hír, hogy dr. Wlassics miniszter meg fogja nyitni a nők előtt az egyetem kapuit. Ezen öröm hírrel sietett Veres Pálnéhoz leánya, ki anya betegágyától néhány órára a fővárosba távozott volt; de hazatérve azzal a lesújtó hírrel fogadták, hogy édes anyja néhány percz előtt meghalt. Így ő csak onnan a tulvilágtól tekinthetett már alá a leánygimnázium megnyitására 1896. okt. 2-án, egy évvel később, ugyanazon órában, midőn koporsóját örök nyughelyére tették le.

Az iránt ugyanis alig lehet kétség, hogy szívét nagy öröm töltötte el, látván, hogy az egyesület iskolájának az egyetem orvosai és bölcsészeti facultásának látogatására képesítő osztályai is vannak; hisz több nyilatkozatából látható, hogy ezen pályákat olyanoknak tekintette, melyekre a nők tarthatnak.

A leány gimnázium eszméjével (bár a fiugimnáziumoktól némileg eltérő szellemben) a női mozgalom megindítása óta gyakran foglalkozott. 1870-ben br. Leonhardihoz írott sorai-ban kér is tőle erre nézve tanácsot.

Legujabban 1901-ben közgyűlésén elhatározta az „Orsz. Nőképző-Egyesület”, hogy az egyetem vidéki nagyon kiváló tehetségű nőtanulói számára otthont létesít, s azt annak nevével, a ki hazánkban az egyetemet a nők előtt is megnyitotta, Wlassics-collégiumnak nevezi el, 1901. december elsején a Wlassics-collégiumot meg is nyitotta az „Orsz. Nőképző-Egyesület”.

Veres Pál.

Mulasztást követnénk el, ha Veres Pálné emlékeztéről beszélve, férjéről Veres Pálról említést nem tennénk. Veres Pál mindig rajongással csüggött néjén s ő maga is egész készséggel munkált közbe a neje által megindított mozgalom sikere érdekében. De maga is mozgalmas életet élt. Az alkotmányosaera beköszön-tével a megyegyűlése-

ket szorgalmasan látogatta s csakhamar mindenkin meggyerte bizalmát, úgy, hogy 1872-ben alispánválasztották. Ebben a tisztségben szakavatottsággal s lelkiismeretes pontossággal járt el. — Legszebb jelét adta ennek 1873-ban, a cholera járvány idején, midőn semmitől sem riadt vissza s maga járta be a járvány által megtizedelt községeket. A következő évben, farsang idején a cholera árvák jávára nagy bált és tombolát rendezett B.-Gyarmaton. Egy év múlva újabb kitüntetés érte. A b.-gyarmati választókerület egyhangulag képviselőjévé választotta, — de már 1878-ban nem lépett fel. De sőt a politikai élettől, midőn annak küzdelmei közepette még az ő nevével is visszaéltek, elkedvetlenedve teljesen visszavonult s visszatért falusi gazdaságát kezelni, otthonába.

Halála is kötelességérzetének volt a következménye. 1886-ban csikorgó hidegben jött be a decemberi közgyűlésre Balassa-Gyarmatra, meghűlt s ott a vármegyeház nagyertermében rosszul lett, szélhűdés érte. Néhány nap múlva meghalt.

Nejével 46 évet töltött el boldogan s váratlan halála az özvegyet mélyen lesújtotta. Ebből az alkalomból írta Szentiványi Ferencnéhez e sorokat: „Nehéz napokat éltem, pótolhatlan veszteséget szenvedtem, családukból egy erős oszlop kidőlt. En ugyan már csak rövid ideig fogok az Úr szőlőjében munkálkodni, naponta várom kiszólltatásomat, de az elválás e kis időre is nehezen elviselhető fájdalom.”

Itt kellene megemlékeznünk még azokról a kiváló érdemeiről, melyeket Veres Pálné-leánya, Rudnay Józsefné a nőnevelés s az irodalom terén szerzett. Rudnay Józsefnében a nemesért, a szépet rajongó ugyanazon lélek lakik, amely édes anyjának volt életében sajátja. Méltatnunk kellene különösen salonját, a hol irodalmunk jelesei adtak egymásnak találkát s jöttek össze egymással. De nem tehetjük ezt bővebben, mert Rudnay Józsefné nem barátja a szemtől-szembe való ünnepteltetésnek s ebben is édes anyjának szavait követi, a ki ilyen alkalommal azt mondotta rendszerint: „Hagyjátok az ilyesmit halálom utánra, ha ugyanis megfogom azt érdemelni.”

Rákóczy, Thököly és Beresényi.

Mint köztudomású, a vármegye törvényhatósága 89—1902. kgy. szám alatt kelt határozatában kimondotta, hogy szemben Heves vármegye közönségének hasonló tárgyú határozatával, Rákóczy, Thököly és Beresényire vonatkozó 1687. 5. és az 1715. 49. t. cikkek törlése s illetve nevezettek érdemeinek törvénybe iktatása érdekében az országgyűlés képviselő házához önálló felirattal kíván járulni s ez elhatározásának végrehajtásával a vármegye alispánját bizza meg.

A képviselőháznak legközelebb várható összeülése folytán e kérdés aktuálissá válván, az alábbiakban közöljük, vármegyénk közönségét is bizonyára közérdeklő, s ifj. Fáy Albert vármegyei tb. főjegyző által szerkesztett, minden ízében hazafias s kiváló fajszeretetről tanuskodó feliratot:

Mélyen tisztelt Képviselőház!

Dicsősségteljes eseményekben gazdag multunk aligha mutat fel kimagaslóbb, önzetlenebb s erkölcsi hatásában maradandóbb jelenségeket, mint a melyeket Magyarország függetlensége, a megtámadott alkotmány, a magyar faj fenmaradásának biztosítása érdekében, nemkülönben a szorongatott köz- és lelkiismereti szabadság — tehát általános emberi jogok védelmében is, — Thököly, Rákóczy és társai karddal közökben, jegyezték fel történelmünk fényes lapjaira.

A mohácsi vérszt követő százados csapások sulya alatt kiható felben levő önálló nemzeti létünk utáni vágyakozást, a szabadság és függetlenség nagy eszméjét és rajongó szeretetét, — az igazi nemzeti öntudatnak ezt az elengedhetetlen követelményét — Rákóczy és társai támasztották hazánkban új életre.

A „pro patria et libertate” jelszó alatt kibontott zászló, — mint egy varázs ütésre — a szunnyadó faj és szabadságszeretethek soha

nem remélt fellángolását, félelmetes erejű megnyilvánulását mutatta meg nemzetünknek s eleneinknek egyaránt. Önbizalomra és öntudatra ébredt a nemzet.

Kétséget nem szenved, hogy ez örökké dicső férfiak voltak azok, kik az elveszettnek hitt nemzeti ideált: A független Magyarország és a történelmi jogain kialakult önálló magyar államiság szent és nagy eszményét fajunk számára megmentették.

A magyar nemzet pedig addig fog élni, az Árpád szerezte hon ölen, míg hitét, reményét, ez eszményekben el nem veszíti, míg azokat hiven követi, s a míg azokért lelkesedni, ha kell, vért vagyont és életet is áldozni kész.

A nemzeti ideálokhoz ilyen új életre keltesében, azoknak követendő célul kitűzésében rejlik az a mérhetetlen erkölcsi töke, és a nemzet elhikái erő gyűjtésének ez az a kiapadhatatlan bő forrása, a melyet a Rákóczy névvel szorosán egybeforrott korszak dus örökség gyanánt hagyott hátra az utókor számára. E körülmény kell, hogy örök időkre biztosítsa a nemzet halálját és elismerését, e korszak vezetői iránt.

Es mégis, a leigázott, a szotgaságba süllyedt nemzet, a kishitűség, a megtévedés egy gyenge pillanatában, akkor, a midőn a szabad akarat nyilvánítása békákba volt verve, némán tűrte, hogy nemzeti hőseit, faji fenmaradásának biztosítóit, az alkotmányos és lelkiismereti szabadság lánglelkű bajnokait: Thökölyt, Rákóczyt, Beresényit a törvényhozás proskribálja, emlékeztüket pellengérré állíthassa, őket a haza ellenségeinek s az igazi szabadság megrontóinak bélyegezze.

Ám nekünk, az öntudatra ébredt utókornak, képezi kegyeletteljes kötelességünket, hogy a kényszerhelyzet folyamánként önmagunknak emelt ezt a szégyen oszlopot most már ledöntsük és az elnyomás szomorú korszakának ezeket a szégyenteljes kinövéseit törvénykönyvünkől eltávolítsuk.

Mélyen tisztelt képviselőház! Férfiak, kik vagyontok és vértök önzetlenül áldozták fel a haza legszentebb javaiért; az év ezredes alkotmányunk és szabadságunk oltalmáért, férfiak, kik félelmet nem ismerő elszántsággal új életre keltették nemzetüket, s annak ideálokat és életcélokat kitűzni tudtak: e férfiak a haza ellenségeinek, az igazi szabadság megrontóinak nem bélyegezhetők.

Adjuk meg tehát a nemzet hőseinek az emlékeztüket megillető elégtételt.

Ezek azok a szempontok, a melyektől vezéreltetve azzal a kérelemmel fordulunk a mélyen tisztelt képviselőházhoz, hogy szemben az 1687. V. és az 1715. XLIX. t.-cikkeknek a történelmi igazsággal ellenkező s a nemzeti kegyeletet mélyen sértő kijelentésével, Thököly, Rákóczy és társai érdemeinek törvénybe foglalása s emlékeztüknek megdicsőítése iránt a megfelelő lépéseket foganatba venni méltóztatik.

Kelt B.-Gyarmaton, 1902. évi szept. 30.

Nógrádvármegye közönségének nevében.

Nagy Mihály, s. k.
alispán.

Tanítóegyesületi közgyűlés.

A „Nógrádvármegyei Tanítóegyesület” szept. hó 25, 26. és 27. napjain tartotta ez évi rendes közgyűlését Szirakon. Első nap délelőtt az „Önsegélyzési szövetkezet” ülésezett, délután pedig az egyesület központi választmánya vette előzetes tárgyalás alá a közgyűlés napirendjére kitűzött fontosabb tételeket s így azok már a választmány javaslatával adattak elő a közgyűlésen.

A közgyűlés 26-án az ág. hitv. ev. templomban, 27-én pedig az állami iskola helyiségében folyt le. Koháry János elnök örömteljes szívvél és szavakkal üdvözölte a nagy számban megjelent egyesületi tagokat, Szirák község szíves vendéglátó és közgyűlésünk munkássága iránt érdeklődő művelt közönségének élén gr. Dégenfeld Lajos ur örméltóságát, és nagytiszt. Wladár Miksa ág. hitv. ev. főesperes urat, a messze városból hozzánk elváradozott főtitk. dr. Eben Mihály zsámboki plebános urat, a vármegye tanügyének új vezetőjét Schwetz Vilmos kir. tanfelügyelő urat, Ujváry Béla kir. tanácsost, az Eötvös-alap elnökét és Meszlényi Zoltán gömörvármegyei kir. s. tanfelügyelő urat. Ezen üdvözlések után hozzáfogott a közgyűlés a program letárgyalásához.

Miután a múlt évi közgyűlés jegyzőkönyve az egyesület hivatalos közlönyében megjelent s így arról tudomást venni minden tagnak módjában volt, az felolvasottnak mondatott ki. Magyar Béla, az egyesület nagymunkássága titkára terjesztette elő az egyesület múlt évi működéséről nagy gondot összeállított jelentését, mely jelentés egész terjedelmében jkönyvbe vétetni határozatott s azért az odaadó, lelkiismeretes és buzgó fáradozásért, melylyel az elnök és titkár az egyesület vezetésével járó teendőket végezték, a közgyűlés nevezetteknek jegyzőkönyvileg hálás köszönetét kifejezni határozta.

Ezután dr. Eben Mihály zsámboki plebános ur mutatta be és ismertette a saját találmányu számológépjét, az általa kombinált méter-rudat és órát, mint a számtantárgy praktikus szemléltető eszközeit. A jelenlevők mindvégig lekötött érdeklődéssel hallgatták a bemutatott taneszközök mikénti használatát ismertető előadást s dr. Eben Mihály urat szakszerű találmányaiért és azok gyakorlati kezelésének szíves ismertetéseért élénk eljenzésekkel jutalmazták.

Megilletődötten hallgatta a közgyűlés volt főjegyzőjének, jelenben tiszteletbeli elnökének, Völgyi István kir. tanf. tollnoknak a távolból küldött üdvözlő sorait, valamint zajos helyesléssel vette tudomásul az elnökségnek azon bejelentését, hogy a közgyűlés nevében úgy dr. Wlassics Gyula vallás és közoktatásügyi miniszter ur öngyméltóságát, mint Zsilinszky Mihály államtitkár ur öméltségét táviratilag üdvözölte s utóbbinak szintén távirati szíves válaszát felolvassa.

Az egyesület múlt évi számadását és a következő évre összeállított költségvetését helyeslőleg tudomásul vévén, a közgyűlés, két sokéremű vendégének: Ujváry Béla kir. tanácsos és Meszlényi Zoltán gümörvármegyei kir. s. tanfelügyelő felszólalásait hallgatta meg. Mindkettő ama régi magyar közmondás igazságát és követését, igyekezett az egyesület tagjainak szívére kötni, mely azt mondja: »Segíts magadon s az Isten is megsegít.« Előbbi az Eötvös alapot ajánlotta szíveshöz szóló meleg szavakban az egyesület minden tagjának jóakarató támogatásába. Vajha ne lettek volna szavai pusztába elhangzottak, hanem mint a vármegyei tanitóság büszke lehet a vármegye nagyérdemű közönségére és törvényhatóságára, mint ennek a jótékony Eötvös-alapnak is egyik erkölcsi és anyagi támogatójára, úgy a vármegye is büszke lehetne minden egyes tanítójára, mint az Eötvös-alap tagjára. Meszlényi tanfelügyelő ur pedig a tanitók életbiztosítását, illetve a biztosításoknak a »Gazdak Biztosító Szövetkezeté«-nél való eszközölését, ez által a tanitóság érdekeit szolgáló jótékony intézmények támogatását ismertette és ajánlotta az egyesület minden tagjának tanulmányozásába, illetve megvalósításába. Mindkét felhívás mély benyomást tett a jelenlevőkre s hisszük, hogy azok nem hangzottak el eredménytelenül.

De nem hangzott el eredménytelenül az az erős fajszeretettől sugalmazott értekezés sem, melyet Nagy József nemti rom. kath. tanító tartott e célból: »Mit tehet s mit kell tennie a tanítónak a nem magyar ajku népiskolában a magyar nyelv sikeres tanítása és a hazafias érzés felébresztése és ápolására?« valamint az ennek ikertestvéreként következők másik értekezés Vilcek Gyula kismarosai r. k. tanítótól: »Az énektanításról a nemzeti népi iskolában.« Mindkét értekező lebilincselte előadásával a nagyszámú hallgatókat s munkájuknak úgy magyar nemzeti irányért, mint gyakorlati és követendő utmutatásáért a közgyűlés elismerését és köszönetét fejezte ki.

Szintén köszönetet mondott a közgyűlés Uherkovits Gusztáv starjáni aczélgári tanítónak, a ki »Az egyesületi élet fejlesztése cz. tételt adta elő. Javaslatait a közgyűlés teljes egészében elfogadta.

A még tárgyalásra került egyesületi ügyek közül egyik legközérdekűbb volt az internatus ügye. Magyar Béla titkár ismertette az eddigi lépéseket és az eddig befolyt adakozásokat. Kimondotta a közgyűlés, hogy a vármegye támogatását fogja kérni az építéshez és hogy a felállítandó internatusban egy alapítvány 6000 korona legyen. Szintén megkeresni határozta a közgyűlés a vármegyei alispán urat, hogy az egyesület hivatalos lapját úgy erkölcsileg, mint anyagilag támogatni szíveskedjék.

Az egyes indítványok és a más egyesületek-

től érkezett megkeresések a választmány javaslata értelmében intéztettek el. Örömmel hallgatta meg a közgyűlés Hyross Péter starjáni palaczkgyári tanító jelentését, mely szerint a F. M. K. E. által ajándékozott nép-könyvtárat a közönség szép eredménnyel használja. Lelkesült eljenzéssel vétetett tudomásul elnök bejelentése, hogy Rudnay Józsefné szül. Veres Szilárda öngyása az internatus javára 50 koronát adományozott.

Jelen közgyűlés volt hivatalos van arra is, hogy mivel a tisztikar három éves mandátuma lejárt, új tisztikart válasszon. De bizony hiában hívta fel Koháry elnök a közgyűlést új vezetőség választására, mert a jelenlevők egyhangú lelkes eljenzéssel tüntettek az új választás ellen s a legidősebb tag, Kemény Gábor b. gyarmati állami elemi iskolai igazgatónak a volt tisztikar kiváló, szinte bámulatos munkásságát méltató szavai után a volt tisztikar további működését kívánták. A bizalomnak ily osztatlan, mintegy parancsoló megnyilatkozása elől ki nem térhetvén, az eddigi tisztviselők újabb három évre készséggel vállalták el a megítéssel, de egyszersmind teherrel is járó hivatalaikat. Legyen jutalmok a siker, mely munkásságuk nyomain terem.

Az egyesület jelen közgyűlése alkalmából a kizárólagosan egyesületi munkásságon kívül két szép ünnepélyt is rendezett. És pedig egyiket a jövő évről, a másikat a múltak. Amaz táncmulatsággal összekötött hangverseny volt az építendő internatus javára, emez néhai Veres Pálné szül. Beniczky Hermin emlékeztetének megörökítése. Ezen ünnepélyekről lapunk más helyén emlékezünk meg.

Nógrádvármegye közgyűlése.

Vármegyei törvényhatóságunk okt. 10-én tartja közgyűlését.

A főispán a következő meghívót bocsátotta ki:

»Nógrádvármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi őszi rendes közgyűlését a vármegyei székház nagytermében f. 1902. évi október hó 10-ik napjának délelőtti 10 órájára tűzöm ki, és arra a törvényhatósági bizottság tisztelt tagjait a tárgysorozat, valamint a házi pénztár és a segedelmi magánpénztár 1903. évi költségvetésének közlése mellett hazafiúi üdvözléssel meghívom.

Az állandó választmány tisztelt tagjait pedig értesitem, hogy a közgyűlési tárgyak f. évi október hó 9-én d. e. 10 óráján a vármegyei székház kistermében fognak előkészítő tárgyalás alá vétetni.

Balassagyarmat, 1902. évi szept. hó 30-án.

Török Zoltán,

főispán.

A közgyűlés tárgysorozata a következő:

1. Alispáni időközi jelentés.
2. Házi pénztár 1903. évi költségvetése.
3. Segedelmi magánpénztár 1903. évi költségvetése.
4. Közuti 1903—1904. évi költségvetése.

Ministeri leiratok.

5. Belügyi m. kir. minister urnak leirata a pozsonyi kiállítás céljaira adott 1200 korona segélyösszeg megtérítése tárgyában.
6. Belügyi m. kir. minister urnak leirata B. Gyarmat nagyközségben a közfogyasztásra szánt élelmi cikkek elővásárlásának korlátozását kimondó vármegyei szabályrendelet tárgyában.
7. Vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter urnak leirata a Madách tanügyi alapítvány megszüntetése tárgyában.
8. Belügyministeri leirat a borsos-berinkei feloldott regále kártalanítási kötvény viszszaadása tárgyában.

Törvényhatósági átiratok.

9. Szatmárnémeti sz. kir. város átirata az olasz borvám klausula eltörlése tárgyában.
10. Pozsonyvármegye átirata a nemzeti segély törvénynek módosítása tárgyában.
11. Barsvármegye átirata a vármegyei tisztviselők és alkalmazottak lakbérletmennyének országosan leendő szabályozása tárgyában.
12. Ungvármegye átirata a tanköteles gyermekek után tanítói nyugdíjra szedett 30 filléres járulékok eltörlése tárgyában.

13. Pestvármegye átirata Rád községnek a vác—szór—püspökhatvani viczinalis utvonallal érdekeltségébe leendő bevonása iránt.

Alispáni előterjesztések és jelentések.

14. A 15 éven aluli gyermekeknek nyilvános helyekről távoltartása tárgyában alkotott szabályrendelet kiegészítése.
15. A távirda és távbeszélő vezetékek felvi-gyázására vonatkozó kormányhatósági rendeletnek a törvényhatósági utbiztosok és utkaparókra szabályrendeleti függelék alakjában kiterjesztése.
16. Alispáni előterjesztés a segedelmi magánpénztárnál előállott túlkadások megszüntetése végett 2 darab értékpapírnak eladása tárgyában.
17. Előterjesztés az árvaszéki segéd- és szolgaszemélyzetnek szaporítása tárgyában.
18. Jelentés Veres Pálné emléktáblájának leleplezéséről.
19. Az alsó-sztrégovai körjegyzői lakás építési ügye.
20. A házi és gyámpénztárban kezelt pénzek 1903. évi elhelyezése iránt javaslat.
21. Alsó-Sztrégova községben számvizsgáló bizottsági elnök kiküldetése.
22. A nógrádi IV. és V. számú viczinalis ut-csoport érdekeltségének módosítására Pusztá-Szántó község önállóságának megszüntetése folytán.
23. Alispáni jelentés Zubovics István szolgabíró nyugdíjösszegének kiigazítása tárgyában.
24. A segedelmi magánpénztárból kiutalt adományokról.
25. Rendkívüli szabadságidő engedélyezése.
26. A vármegye érdekében folyamatban levő peres ügyek állásáról.

Községi ügyek.

27. B. Gyarmat nagyközség által alkotott tűzoltási szabályrendelet.
28. B. Gyarmaton felállítandó községi nép-könyvtár ügye.
29. Losoncz r. t. város helypénz díjszabályzata.
30. Salgó-Tarján nagyközség által Kóhn Lipót fogyasztási adókezelő részére adandó tör-lési engedély.
31. Salgó-Tarjánban a helypénz szedési jog bérösszegének leszállítása.
32. Andrásfalva község tulajdonát képező regále kártalanítási kötvény kisorsolása folytán fenmaradt összeg hovafor-dítása.
33. Herencsény községben a rom. kath. isko-lakert kerítésének helyreállítása.
34. Kisterennei vásártéri ház építési ügyében a m. kir. államvasutak részére adandó nyilatkozat.
35. Mátraszöllös községben a kataszteri bir-tokfűvek elkészítése költségeinek fedezése.
36. Mátraszöllösön felállítandó népkönyvtár ügye.
37. Mátraszöllös községben vasuti megálló hely létesítése.
38. Alsó és Felső Bodony községek valamint Alsó és Felső Szécsénke községek egye-sítése.
39. Nógrádverőczen községi ingatlan eladás.
40. Nógrád Rétság és Szarvas-Gede köz-ségben községi tartozások törlése.
41. Erdőtarcsa község képviselőtestületének határozata kéményseprési díj tárgyában.
42. Legénd község, Alsó-Petény és F. Petény községek képviselőtestületének a regále kártalanítási kötvény tárgyában hozott határozata.
43. Jobbágyi község képviselőtestületének közterek tárgyában hozott határozata.
44. Erdőtarcsa, Kálló, Ecseg, Jobbágyi és Bánk községekben pótladó törlés.
45. Rétság Pusztá-Szántó egyesített közsé-geknek a közdülő utak tárgyában ho-zott határozata.
46. Nagy-Oroszi községben felállítandó nép-könyvtár ügye.
47. Losoncz r. t. város, Nagyszécsény, Málna-pataka és Karancseszki nagyközségek, valamint a varsányi, litkei, bússai, megyeri, endrefalvai, dejtári, poltári, pinczi, lónya-bányai, rappi, vilkei, karancssági és szinobányai körjegyzőségekhez tartozó köz-

- segek szabályrendelete a marhajárlat levelek kezelése tárgyában.
48. Málnapataka nagyközség, továbbra a lónyabányai, szinobányai, pinczi, poltári, rappi és vilkei körjegyzőséghez tartozó községek szabályrendelete a vágatási biztost megillető szemledíjak tárgyában.
49. Gács község képviselőtestületének határozata a fogyasztási adó beszedési jutalék tárgyában.
50. Gács község képviselőtestületének határozata a Gács és vidéke ipari és gazdasági hitelszövetkezet tárgyában.
51. A rappi körjegyzőségnek jegyzői irnok rendszeresítése tárgyában hozott képviselőtestületi határozat.
52. A pinczi körjegyzőségnek irnoki állás szervezése tárgyában hozott szabályrendelet.
53. Málnapataka nagyközség pót szabályrendelete a községi szolgák fizetésének emelése tárgyában.
54. Etes község pótszabályrendelete a községi bíró és helyettes bíró javadalmazása tárgyában.
55. A rappi, lónyabányai, vilkei, szinobányai, poltári és pinczi körjegyzőséghez tartozó községek és Etes község szabályrendelete községi szülésznői állás szervezése tárgyában.
56. Alsó-Sztrégova község és az a-sztrégovai r. kath. egyház és Madách Aladár közötti ingatlan adásvételi, illetve csereügylet.
57. Nagydaróc község képviselőtestületének határozata a nyári gyermekmenhely alapnak iskola építési czélakra való adományozása tárgyában.
58. Karancseszi nagyközségi jegyző választás ellen Kelemen Gábor és társainak felelőzése.
59. Karancseszi község kérvénye a segédmi magánpénztárból 1450 korona kölcsön folyósítása iránt.
60. Berzsenyi Béla felelőzése a községi és körjegyzői nyugdíjintézetnek Balás László endrefalvi volt körjegyző nyugdíj ügyében hozott határozata ellen.
61. Rétság, Erdőtarcsa és Kálló községekben egyesek ellen nyilvántartott körorvosi díjaknak behajtatlanóság folytán leendő leírása.
62. Galsa község képviselő-testületének határozata közdülő utjának kiépítésére kölcsön felvétele iránt.
63. Luczin, Lóc és Hollókő községek képviselő-testületének határozata viczinális utépítési kölcsön tárgyában.
64. Nagy-Bárányban községi ingatlan elidegenítési ügy.
65. Kis-Terence és Nemti községek dobolási szabályrendelete.
66. Zagyva-Róna község dobolási szabályrendelete.
67. Mátra-Szöllős községben jegyzői iroda általános utalványozása.
68. A rimamurány-salgótarjáni vasmű részvény-társaság felelőzése, Vecseklő község pótdójának leszállítása érdekében.
69. Mátra-Szöllős községben a róm. kath. iskola és kántorlak helyreállítási költségeihez hozzájárulás.
70. Mátra-Szöllősön az iskolai tanterem fűtési költségeinek részbeni fedezése.
71. Pálfalva és Andrásfalva községi iskolájának államosítása.
72. Kis-Terence községi iskolájának államosítása.
73. Oroszi Ferencz ragyolczi birtokos pótdó kedvezményi ügye.
74. A surányi körjegyzőség községeibe behajtatlaná vált pótdó törlése.
75. Dejtár és Patak községeknek a járási írógép beszerzési árához a hozzájárulást megtagadó határozata.
76. A szügyi, mohorai, varbói, alsó-esztergályi, zsélyi és marczi körjegyzőséghez tartozó községekben valamint Lest nagyközségben a halottkémi állás szervezése tárgyában alkotott szabályrendelet.
77. Guta község tulajdonát képező mészárszék és mészárosok bérbeadása.
78. Erdőtarcsa község képviselőtestületének a kataszteri birtokok rendezése tárgyában hozott határozata.
79. Pusztaszántón éjjeli őrállás szervezése.
80. Erdőtarcsa község képviselőtestületének

telekkönyvek másolási díja tárgyában hozott határozata.

81. Jobbágyi község képviselőtestületének községi utca kövezése tárgyában hozott határozata.
82. Kállón a hússzemle díjak felemelése.
83. Jobbágyi és Szarvasgede községekben szülésznői állás szervezése.
84. Alsósáp községben községi ingatlan telekkönyvi átíratása.
85. Bujákon községi gőzmalomhely bérbeadása.
86. Csécsén község ház vételi ügy.
87. Községi számadások, költségvetések és pótköltségvetések.

Kérvények és vegyes ügyek.

88. Esztergomvármegye megkeresése a Paulovics család országos nemességének kihirdetése tárgyában.
89. Községi és körjegyzők egyletének kérvénye a körorvosi fizetésekről szóló szabályrendelet 2-ik §-ának módosítása iránt.
90. Nógrádi V-ik számú viczinális útszolgálat érdekeltisének segélyezése.
91. Kövesdi Mark alispáni irattárnok kérvénye fizetésének 1600 koronára leendő felemelése iránt.
92. Segélyezés iránti kérvények.
93. Oklevelek kihirdetése.
94. Az 1903. évi legtöbb adótfizetők, a szavazattal bíró tisztviselők és a választott megyebizottsági tagok névjegyzéke.
95. A zsélyi, vilkei és rétsági választó csoportban egy-egy megyebizottsági tagsági hely betöltése.
96. Az ez év végével kilépő 5 közigazgatási bizottsági tag, valamint más bizottságok és választmányokban megüresedett tagsági helyeknek választás utján leendő betöltése.
97. Az 1903. évben működő sorozó bizottság megválasztása.
98. Lóavató és osztályozó bizottság kiküldetése.
99. Nyolcz szolgabírói állásnak választás utján való betöltése.
100. Utólag beérkezett és a póttárgysorozatba fölvetett ügyek.

Nógrád vármegye alispánjának jelentése.

Méltóságos főispán úr!

Tekintetes vármegyei th. bizottság:

A folyó évi május havi rendes közgyűlés óta lefolyt időszak jelentősebb mozzanatait felölölő jelentésem, tisztelettel a következőkben terjesztem elő.

Felsőbb jóváhagyást nyert th. bizottságunknak f. évi május 31-ikén tartott rendes közgyűlésében, 96. sz. a. hozott ama határozata, mely szerint a «Mária Valéria» kórházzal kapcsolatban létesítendő elmebetegosztály költségének fedezésére, a «magyar jelzalog hitelbank»-tól 450.000 koronás hosszú lejáratú kölcsönnek a fölvétele mondatott ki. Ugyancsak felsőbb jóváhagyással találkozott, a f. évi július 25-iki rendkívüli közgyűlésünkön 543. sz. a. kelt határozatunk is, a melynek értelmében az építkezés kivitele, Bernstein, Káldor és Fried Vilmos társvállalkozókkal kötött szerződés által lett biztosítva. Az építkezés a f. évi augusztus 19-ikén átadott területen már serényen folyik, akadályok eddigéül nem merültek, a munkálatok feletti ellenőrzést és felügyeletet a kir. államépítészeti hivatal szakközegén kívül, kórházi bizottságunk tagjaiból alakított egy külön albizottság által is gyakoroltatja. Az előbb említett s az illető pénzügyi intézet által f. év. augusztus 1-én folyósított kölcsöntőke 4%-os kamatozás mellett, a helybeli pénzügyi intézetnél nyert elhelyezést.

Vármegyénk közegészségügyi állapota a Losoncz r. t. városban, valamint a gácsi és losonczy járások több községében előfordult vörheny eseteknek szörványos és helyenként járványos felléptétől eltekintve, általában véve elég kedvező volt a lefolyt nyári hónapokban, a vörheny miatt azonban Losonczon és K. Tugáron kivételes intézkedések szükségessége merült fel. Ugyanis tekintettel arra, hogy a Losoncz r. t. városban lappangó vörheny járvány aug. hó első felében 16 eset fel-

lépése által újból hevesebben lobbant fel, a vármegyei tisztii főorvos megvizsgálta az ottani viszonyokat és a fertőző betegek és fertőzött házak legnagyobb részének megsemmisítése alapján arról győződött meg, hogy a járvány indokából elrendelt eddigi óvó és védekező eljárás most már elégtelen a járványos betegség elnyomására és tovaterjedésének megakadályozására. Mélyreható intézkedések elrendelését látván indokoltnak, a járvány elfojtása iránt kimerítő részletes előterjesztést tett a város polgármesteréhez, melynek pontos és anyagi áldozatot is követelő végrehajtása bizonyára jelentékenyen fogja csökkenteni a baj mérvét. Miután pedig aug. hó folyamán 27 vörheny megbetegedési eset fordult elő Losoncz város területén, kénytelen voltam az összes ovodák és elemi népiskolák, valamint a polgári leányiskola és állami főgymnasium alsó első két osztályában a tanítás megkezdését egy hónappal elhalasztani. Vizsgálat tárgyává tette tisztii főorvos továbbá a Losoncz városi kórház, az állami főgymnasium épületének közegészségi viszonyait, a köztisztviselőket, valamint a köztisztviselők és szabálytalanságok elhárítására, illetőleg javítására vonatkozó javaslatait jegyzőkönyvekbe foglalva további hatósági intézkedés végett a város polgármesterénél deponálta.

A B-Gyarmaton folyó évi július hó folyamán fellépett enyhe lefolyású minősíthető vörhenyjárvány tovaterjedésének meggátolása érdekében rendeletileg intézkedtem, s elrendeltem, hogy a helybeli óvoda azonnal zárassék be és hivatkozással az 1876. évi XIV. t.-cz 20, 21, 22. és 82-ik §-ának II-ik bekezdésére intézkedtem az iránt, hogy a 7 évnél fiatalabb vagyontalan gyermekek, valamint a ragályos betegségben megbetegedett vagyontalan betegek az ingyen gyógyításra törvényszerint kötelezett községi orvos által rendszeresen gyógykezeltesse, s esetleg kényszergyógyítás utján részesüljenek a kellő orvosi segélynyújtásban. Elrendeltem továbbá, hogy a vörhenyben megbetegedett gyermekek a betegség fellépésének, illetőleg kezdetének idejétől számított 2 hó előtt nyilvános iskolába nem bocsáthatók.

Bábaúgyunk célbavett fejlesztése tekintetében kibocsátott rendeletek nyomán a közegészségügy ezen egyik igen fontos ága, erőteljes fejlődésnek indult, a mennyiben rendes okleveles bábatartására nem kötelezett de 1000 lélekszámnál népesebb községeink közül eddig F.-Tiszovnyik, Jobbágyi, Patak, Rétság, Vanyarcz, Turopolya, Héhalom, Rád, Palotás és közösen Kálnó és K.-Garáb községek szervezték és töltötték be részben a községi szülésznői állásokat, Lóc, Etes és Pálfalva községeket mert lakosságuk száma a legutóbbi népszámlálás adatai szerint az 1500-at meghaladta, községi szülésznői állások rendszeresítésére köteleztem.

Az a nagymérvű érdeklődés, mellyel a napi sajtó és a szakkörök a «gazdasági egyesületek Országos Szövetsége» által Pozsonyban rendezett II-ik mezőgazdasági országos kiállítást kezdettől fogva kísérték, vármegyénk gazdaközönségét sem hagyta érintetlenül.

Vármegyei gazdasági egyesületünk ügyvezető igazgatósága átérve ennek a hazafias vállalkozásnak úgy közgazdasági, mint culturalis szempontból nagy horderejét, a rendelkezésre álló eszközök igénybe vételével, s fáradságot nem ismerő ügybuzgalommal, oly gazdasági termény és népiipari gyűjteménnyel emelte e kiállítás sikerét, mely a szakkörök osztatlan tetszését és elismerését, teljes mérvben kivívta.

Sajnos, hogy a meggyeszte uralkodó száj és körömfájás a hasított körmű állatoknak ezen kiállítás keretében bemutatását leküzdhetetlenül meggátolta; s ekként úgy a kisgazdák tenyésztésének tervbe vett collectív bemutatása, mint az egyes nagyobb birtokosok tehén- és istállóinak részvétele ezen kiállításról elmaradván, gazdaközönségünknek szép fellendülésnek indult állattenyésztéséről tanúságot tenni ez alkalommal módjában nem állott.

Vármegyénk részvétele ekként kizárólag a gazdasági termény és népiipari productumok bemutatására szorítkozott, mégis ily szűk keretben is, mint fentebb jelezni sze-

rencsem volt, az elért eredmény minden tekintetben igen kielégítőnek mondható, mit a számos kitüntetés és elismerő oklevél mely gazdáinknak ez uttal is osztályrészül jutott, fényesen van hivatva igazolni.

Áttérve közlekedési viszonyainkra, közutaink állapota általában kielégítőnek volt mondható, jelentékenyebb forgalmi akadályok, illetve zavarok sehol nem fordultak elő.

A folyó évre előirányzott utfenntartási fedanyag nagyrészt elegendőnek bizonyult ugyan, mindamellett a forgalom igényeihez képest — bár csekélyebb mérvű — változás csak annyiban fog bekövetkezni, hogy az időközben kiépült új utak fenntartásáról szintén gondoskodni kell; a losoncvidéki helyiérdekű vasut kiépítése folytán pedig a szalonna—zlatnói utfenntartás költsége a lényegesen csökkent közúti forgalomhoz képest csökkentetni fog.

Elemi események által nagyobb mérvű károk nem következtek be és így az árvizek által okozott rongálások költségei a rendes közúti költségvetés keretében nyerhettek fedezetet.

Már a május havi rendes közgyűléshez intézett jelentésemben felsoroltam a folyó évben foganatba vett építkezéseket, a melyekre nézve felemlítendőnek tartom, hogy a budapest—vác—kassai állami közúton néhány kisebb műtárgyon kívül a 90—93. km. szakaszon a Koplaló csárdánál levő hűgyagi Ipolyhid a közforgalomnak már a folyó év augusztus havában átadott.

Az ugyanezen ut 104—106. km. szakaszán fekvő rárosi Ipolyhid újjaépítése tárgyában a közigazgatási bejárás még f. évi június hóban lett megtartva és így előreláthatólag ezen az Ipoly vízének gyorsabb lefolyhatása érdekében felette fontos hid a jövő évben szintén ki fog épülni.

A 800,000 koronás közúti kölcsön segítségével, programmba vett utak közül a f. évben a kis-terenne—pétervási tvh. ut 8—10 km., valamint a rapp—s. tarjáni ut 20—26 km. közti szakasza lesznek teljesen kiépítve, míg a losonc—abelova—s. sztrégovai tvh. közút 39—45. km. közt házilag folyamatba vett utépítés csak a jövő év folyamán nyer befejezést.

A mennyiben az előrehaladott évad megengedi, fognak a f. évben még egyéb munkák is megindítani.

Nevezetesen a b. gyarmati új Ipolyáthidalás munkái már vállalatilag biztosítva vannak, továbbá a Nemti községnél levő Rézalja patakhid, nemkülönben a mucsinyi 17. számú hid műszaki műveletei szintén felsőbb jóváhagyást nyertek s mi sem áll a kiépítés útjában.

A málnapataka—farkasvölgyi that. közút részben államsegély igénybevételével szintén építés alá vétetett, azonban a még hiányzó költségek fedezésére újabb államsegély kiegészítése válik szükségessé s ez ily czimén a jövő évi közúti költségvetésbe be is állítottatott.

A jövő évben épülő néhány ut és hidra nézve közigazgatási bejárás már megtartott.

Ezen nagyobb arányú munkákon kívül azonban számos kisebb műtárgy és uttest-tartozékok létesültek a lefolyt időszak alatt és általában különös gond fordítottatik arra, hogy a that. közutak a közforgalom igényeit minden tekintetben kielégítsék.

Viczinális utainkat illetőleg megnyugvással jelenthetem, hogy az uti bizottságok élükön a járási főszolgabírákkal az utak kiépítése terén az elmúlt időszakban elismerésre méltó munkásságot fejtettek ki.

A járási főszolgabírák, mint elnökök különös érdeműl kell felrónom abbéli törekvésüket, hogy az uti bizottságokkal és a csoportosított községek közönségeivel megértetni igyekeztek azt, hogy egy viczinális út kiépítési műveletének végrehajtása eredményel csakis akként foganatosítható, ha gondoskodás történik az egész utvonálnak egy időben való kiépítéséről, s a szükségelt költségeknek, kedvezményes kölcsön felvétele mellett biztosításáról.

Jelentésem keretén belül részletes adatokat a tulajdonképeni építés eredményét illetőleg nyújtani módomban ezuttal nem áll, mert az építkezések tulajdonkép most vannak folya-

matban; mindazonáltal utalni kívánok azon lényegesebb mozzanatokra, melyek viczinális útjaink előbbreviteléről tanuskodnak.

A b. gyarmati járásban házi kezelés mellett folyamatban van az utépítés illetve műtárgyak emelése a surány—herencsényi, zsély—óvári, kékkő—alsó-esztergályi utvonalon, a trász—varbói úton lévő új Ipolyhid és IV. számú árteri hid, úgyszintén az előbbivel kapcsolatban áthelyezett útszakaszon a munkálatok befejezést nyertek; ez a rész f. évi augusztus hó 14-én a forgalomnak átadott. Az ezen útvonalon még szükségelt összes munkák foganatosításának 22977 kor 39 fill. költséggel való végrehajtását az uti bizottság vállalati úton akként biztosította, hogy a vállalkozó az utat folyó évi december hó 1-én teljesen készen átadai tartozik.

A borsos-berinke—dejtári utvonálnak a vác—kassai állami utból kiágazólag a dejtári vasúti állomásig futó szakasza kiépítését az uti bizottság 6300 korona költséggel vállalati úton biztosította.

A nógrádi járásbeli IV. számú, romhányi ut még hátra volt 10.6 kmnyi szakasza teljesen kiépült és június hó 21-én a forgalomnak átadott; a verőcze—kismaros 5.3 kilométer hosszú ut kiépítésének műszaki műveletét az államépítészeti hivatal az általa elkészített költségvetés alapján 3223 korona 17 fillérben irányozta elő, most már az uti bizottság feladatát képezi a munkálat kivitelének mielőbbi megvalósítása; a nógrád—berkenyei 25102 korona 75 fillérben előirányzott ut házilag való kiépítése az aratási munkák befejezése után vétetett foganatba; a nótincs—agárdi utvonala 9.191 km. hosszú szakasza építésének 51995 korona 37 fillér költséggel való végrehajtását az uti bizottság vállalati úton biztosította. Vállalkozó tartozik az utat teljesen elkészítve 1904. évi június hó 30-áig átadni.

Házi kezelés mellett folyamatban van az utépítés a szécsényi járásbeli karancseszeli—litkei, endrefalva—felfalui, dolány—kishartváni s a losonci járásbeli rapp—tarnóczy—dályói utakon, mely utóbbin 3 km. már teljesen elkészült.

A gácsi járásbeli gács—gergelyfalva—lőnyabányai uton az építési munkálatok az aratás befejezte után vétetett foganatba; a gácslehota—nagylibercei 14.3 km., valamint a kis-libercei 3.87 km. hosszú utvonala az ősz folyamán kiépülnek, a turopolya—süllyei uton a még hátra volt 5.415 kilométeren a munkálatok 300 folyóméter híján befejeztettek.

A sziráki járásban házi kezelés mellett folyamatban van az építés a bokor—szentiváni, bér—szirák—dengelégi, becske—kövesdi és szanda—szandaváraljai utvonalon; a selyp—lőrinczi—herédi utvonala kiépítését az uti bizottság vállalati úton 61053 korona 24 fillér erejéig biztosította, vállalkozó az utat 1903. évi március hó 17-én tartozik készen átadni.

A füleki járásban a sámsónháza—bárkányi és perse—nagydaróczi utakon házi kezelés mellett, az inaszó—nádujfalui uton vállalat mellett van folyamatban az építés.

Kiemelni tartozom e helyütt azt, hogy a perse—nagydaróczi utvonala csoportosított községek az építési szükségletét a «Losonci Takarékszövetkezet»-ből felvett, 17 1/2 év alatt, 35 egyenlő félévi, mindenkor január hó 1 és július hó 1-én esedékes részletekben 6 1/2 %-nyi kamat és 3 1/2 %-nyi törlesztés mellett visszafizetendő kölcsön útján biztosították.

Dicsérőleg kell végül megemlékezni a nógrádi járásbeli uti bizottságok nemes gondolkodására valló ebbeli intézkedéséről, melylyel az általuk alkalmazott utkaparókat nyugdíj-igényüket biztosítandó az országos mezőgazdasági munkás- és cselédsegélyező-pénztárakba beírni s az értük fizetendő II-vel osztályú tagdíjakat az uti pénztárak terhére átvenni rendelték.

Állategészségügyi viszonyaink kedvezőtlen fordulatot vettek, a ragadós száj- és körömfájásnak, vármegyénk területére történt behurczolása következtében. A haladéktalanul alkalmazott óvintézkedéseknek, különösen a szigorúan keresztül vezetett zárlatoknak tudható be, hogy a betegség a fertőzött községekből szét nem hurczoltatott, mégis tetemes a kár, mely a gazdaközönségünket érte, a hasított körmű állatoknak a vásárokról

történt kitiltása, és a takarmány kivétel tilalmazása tolytán. Járványosan lépett fel a baj Dejtár, Nagy-Oroszi, Nagy-Szécsény, Zagyva-Szántó és Szügy községekben, szörványosan Patakon, Vadkerten, Patvarcz, Szarvasgede, Lőrinczi és Nedelistyén. A többi állati ragályos betegségek közül, a sertésvész 50, a sertés orbáncz 11, a lépfene pedig (járványosan) 8 községben lépett fel, veszettség esete 10 községben állapítottatott meg.

Folyt. kőr.

Nógrádvármegye legtöbb adót fizetőinek 1903. évre érvényes névsora a következők:

	kor. fill.
*Dr. Wohl Aladár nagybirt. Losonc	14153.08
*Gr. Forgách János nagybirt. Gács	13250.42
Gr. Degenfeld Lajos nagybirt. Szirák	10579.82
Schossberger Rezső nagybirt. Selyp	10402.31
Gr. Majláth I. Géza nagybirt. Gárdony	7464.79
Hoffmann Jakab nagybirt. Lőrinczi	6479.98
Báró Baratta Alajos nagybirt. Póltár	6130.10
Dessewffy Ödön nagybirt. Kőkényes	5152.51
Kohn Adolf nagybirt. Héhalom	5012.96
Berczelly Jenő táblai elnök Kassa	4688.55
Blaskovich Elemér nagybirt. Nézsza	4594.28
*Sztranyavszky Géza közigyűző B.-Gyarmat	4092.74
Brüll Henrik Géza nagybirt. Heréd	3967.86
Gr. Berchtold Richard nagyb. N.-Oroszi	3935.18
Szilassy Béla nagybirtokos Losonc	3577.37
Balassy Árpád nagybirtokos Csécsse	3533.41
Muzslay Gyula nagybirtokos Rád	3426.32
Szilárdy Ödön nagybirtokos S.-Tarján	3363.85
Almássy Ede nagybirtokos Tolmács	3359.61
Sacher Vilmos nagybirtokos Losonc	3315.64
Bach Béni nagybirtokos Bágyon	3283.27
Stephán Lajos nagybirtokos Fülek	3206.36
Kubinyi Márton nagybirt. Erdőtarcsa	3187.02
Scitovszky János nagybirt. Nótincs	3137.34
Kohn József nagybirt. Csécsse	3112.38
*Aninger László nagybirt. B.-Gyarmat	3095.56
*S.ontagh Pál főrendiházi tag Horpács	3074.68
Buchwalder Jónás földbirt. Csécsse	3015.52
*Gellén Endre ügyvéd Losonc	2971.92
*Bende Gyula ügyvéd B.-Gyarmat	2968.64
Huszár László földbirtokos Tereske	2967.16
Glück Adolf földbirt. A.-M.-Váralja	2890.07
*Sziágyi Mór ügyvéd B.-Gyarmat	2858.82
Körffy Rezső földbirt. R.-Mulyad	2767.74
*Hayas Gyula földbirt. Losonc	2714.58
Almássy István földbirt. M.-Verebély	2619.62
Mocsáry Ödön földbirt. B.-Berinke	2558.22
Laskáry Gyula főrend. tag Romhány	2550.41
Br. Andreánszky Gábor földbirt. A.-Petény	2316.75
Spett Vincze ügyvéd Budapest	2295.67
*Kelemen Gábor ügyvéd Budapest	2174.22
Felsenburg Gyula kereskedő B.-Gyarmat	2152.35
Béreczy Géza földbirt. Jobbágyi	2102.07
Madách Aladár földbirt. A.-Sztrégova	2027.60
Dessewffy Dezső földbirt. Vanyarcz	2026.77
Gr. Almássy Kálmár földbirt. Pásztó	2026.76
Ondrejovics László földbirt. Bágyon	2018.68
Berczel Lipót kereskedő B.-Gyarmat	1954.51
*Balás József ügyvéd B.-Gyarmat	1908.86
Szentgyörgyi Miklós földbirt. Terény	1895.65
*Prónay Péter id., földbirtokos Berczel	1889.14
*Báthly Béla ügyvéd Losonc	1886.04
Fischer József földbirtokos Vadkert	1884.48
Jansen Alfons földbirtokos Somosujfalu	1836.47
Szentiványi Farkas földbirtokos Jobbágyi	1824.16
*Török Zoltán főispán B.-Gyarmat	1815.96
*Pongrácz Ábrahám földbirtokos Lőcs	1811.84
Zalesky Jenő földbirtokos Erdő-Tarcsa	1781.78
Emödi Vilmos bérlo Nagy-Szécsény	1781.59
*Ivanka Ödön földbirtokos Kis-Géc	1771.58
Báró Nyáry Jenő földbirtokos Piliny	1761.45
Szentiványi Ferencz földbirt. Sz.-Kovácsi	1754.08
*Kanitz Ödön földbirtokos B.-Gyarmat	1739.90
Báró Buttler Ervin földb. P.-Kelecsény	1730.02
Halápi Oskár földbirtokos Haláp	1728.56
*Szabó János ügyvéd Varbó	1718.40
*Baintner Ottó földbirtokos B.-Gyarmat	1693.16
*Schindler Dénes földbirtokos Szügy	1675.85
Prónay József földbirtokos Romhány	1662.97
Balogh Károly földbirtokos Pinéz	1591.44
Pekáry István földbirtokos Húgrag	1575.45
Pokorny Pál földbirtokos Nagy-Szécsény	1520.51
Illés Ödön földbirtokos Tolmács	1518.64
Schrekker Izidor gyárigazgató Budapest	1495.26
Heksch József kereskedő Losonc	1487.73
Oláh Alajos földbirtokos Ecség	1482.87
Kubinka Gyula földbirtokos Podreecány	1474.64
Herczfeld Frigyes földbirtokos Tolmács	1468.54
Negro Adolf földbirtokos Surány	1451.64

Pápa Zsigmond földbirtokos Tereske	1449.26
Kuhinka István földbirtokos Málnapataka	1432.26
Felsenburg Tivadar kereskedő B.-Gyarmat	1428.24
Fischer Oszkár földbirtokos Sz.-Kovácsi	1415.27
*Kacsovics Gyula föld. birt. Sz.-Kovácsi	1391.50
Förrey Henrik földbirtokos Lőrinczi	1378.19
Sacher Adolf földbirtokos Losonc	1348.17
Tóth Géza földbirtokos Erdő-Tarcsa	1337.33
Egressy Aladár földbirtokos Tereske	1281.40
Olfner József földbirtokos Bér	1266.37
*Rachler Ferenc ügyvéd Losonc	1237.46
Hanzély Béla földbirtokos Felső-Sáp	1231.45
Vancsó Béla földbirtokos Nagy-Szécsény	1221.23
Beniczky Árpád orsz. képvis. Budapest	1217.18
*Gellén Dezső földbirtokos Losonc	1215.80
Pock János földbirtokos Málnapataka	1214.74
Sacher Pál földbirtokos F.-Kelecsény	1210.32
Prónay Mihály földbirtokos A.-Petény	1204.76
Br. Jeszenszky Sándor földbirt. Kövesd	1196.26
Br. Jeszenszky István földbirt. Kövesd	1196.25
Schmidl Samu földbirtokos B.-Gyarmat	1166.08
Klein Jakab földbirtokos Vizslás	1165.05
*Daruváry Alajos kir. tábl. elnök Budapest	1150.32
Reguly Pál földbirtokos Ettés	1149.96
Krivácsy Antal földbirtokos N.-Szécsény	1145.08
*Szabó Pál ügyvéd Losonc	1140.54
Schimmer Henrik földbirtokos Czered	1139.30
Pick Ignác földbirtokos Czered	1139.30
Klein Adolf kereskedő B.-Gyarmat	1137.58
Elfer Dániel bankár Budapest	1127.60
Deutsch Adolf kereskedő Nagy-Szécsény	1126.36
Schönaigner Frigyes földbirt. N.-Berczel	1122.46
*Cservenyák György gyógyszer B.-Gyarmat	1107.86
Balás László földbirtokos Mátraszőlős	1094.88
*Széll Imre bérlet Pető	1089.52
Lóvy Ignác gabonakereskedő Losonc	1082.64
Csernovics Zénó földbirt. Kálnó	1078.41
*Elfer Ede ker. tanácsos B.-Gyarmat	1076.64
Braun József földbirt. Ragyolcz	1076.60
Jónás Antal bányagondnok S.-Tarján	1063.40
Bayer Károly földbirt. Csalár	1059.38
*Vannay Ignác ügyvéd B.-Gyarmat	1058.84
*Dr. Ybl Felix földbirt. Csesztve	1058.10
*Salgó Gábor földbirt. B.-Gyarmat	1049.70
Vincze Károly földbirt. P.-Szántó	1043.40
Id. Fáy Albert földbirt. Szűgy	1028.04
Asbóth János földbirt. Vidéfalva	1024.28
Szilárdy István földbirt. Mátra-Szőlős	1024.28
*Kirchner Danó gyógyszerész Losonc	1017.—
Szabó Rudolf földbirt. F.-Sáp	1008.13
*Dr. Csengey Gyula földbirt. Budapest	1005.44
*Soóky László földbirt. Vadkert	999.86
*Soóky Endre földbirt. Zsély	999.84
Schlesinger Károly mézáró B.-Gyarmat	991.12
Laby Géza földbirtokos S.-Tarján	979.49
Rusinkó Antal földbirt. Nagyszécsény	972.54
*Draskóczy Zsigmond ügyvéd Losonc	970.16
Kandó Aladár földbirt. Kis-Hartyán	957.39
Weisz Simon földbirt. Marczal	954.02
Rottman Henrik keresk. Losonc	943.72
*Horváth Gábor földbirt. Felső-Bodony	931.02
Nedeczky László földbirt. Herencsény	921.31
Pethő Géza földbirt. Sz.-Gede	918.20
Barok Jakab földbirt. B.-Gyarmat	916.69
Baranyai István földbirt. Nagyszécsény	916.18
Ifj. Irsay György földbirt. Sós-hartyán	912.82
Pauncz Lőrincz földbirt. Megyer	897.58
Weisz Ignác bérlet Füle	891.82
Sebastián Vilmos földb. N.-Kürtös	888.90
Dapsy Viktor földbirt. Csehbrez	884.83
Bamberger Manó földbirt. Dengeleg	884.73
Jancsó József földbirt. Szarvas-Gede	882.24
Détsy Imre földbirt. Karancskesz	879.48
*Goldperger Viktor földbirt. Nagylibercse	879.18
Veres Imre földbirtokos Szakal	878.98
Simonyi Dénes földbirt. Szűgy	878.50
Molnár István földbirt. Vadkert	870.84
Duda Danó mézáró Losonc	869.96
*Dr. Baltik Frigyes püspök B.-Gyarmat	869.20
*Dr. Fischer Samu gyógyszer. Verőce	866.30
Ungár Rudolf kereskedő Losonc	861.12
Ivanka György földbirt. Nagy-Zellő	859.80
Drágffy Sándor földbirt. Vadkert	850.81
*Dr. Rakovszky Géza ügyvéd Budapest	850.74
*Dr. Bogdán Mihály orvos B.-Gyarmat	831.50
*Gellén Géza földbirt. Pető	819.28
Sacher Gusztáv földbirt. Losonc	807.45
Illés Károly pék Losonc	806.77
Gardik Lajos földbirt. B.-Gyarmat	799.49
Ungár Zsigmond földbirt. Ebek	795.76
Kohn Vilmos földbirt. Nógrád	791.92
Kohn Mór bérlet M.-Verebely	790.60
Dr. Fejér Márton földbirt. Legénd	769.44
Madách Pál földbirt. Csesztve	751.87

Rosenbach Sándor földbirt. P.-Szántó	742.34
Horkovics Gyula földbirt. Nagy-Daróc	740.33
*Pintér Sándor orsz. képvis. Nagyszécsény	736.48
Müller Lajos kereskedő Kövesd	720.96
Plachy Gyula földbirt. Ecseg	717.39
Bende Sándor földbirt. Nagy-Kürtös	710.14
Hasenfeld Benjamin földbirt. Szirák	703.83
*Tersztyánszky István ügyv. Nagyszécsény	699.30
Streisinger Ignác kereskedő Losonc	687.06
Sebastián Adolf földbirt. Nagy-Kürtös	685.93
Barok Miksa magánzó Losonc	685.12
Hoffmann József földbirt. Diós-Jenő	679.27
Mák László földbirt. Patak	674.74
Mák Urbán földbirt. Patak	674.73
Csillag Samu földbirt. Horpács	670.64
Scheiber Jónás kereskedő B.-Gyarmat	668.54
Barok József kereskedő Nagyszécsény	652.93
Neymann Károly plebános Patak	650.52
Pauncz József földbirt. Czered	642.54
Klamarik Danó vendéglős Losonc	622.90
Dr. Plathy Adorján földbirt. Pásztó	620.08
Battik Sándor földbirt. Losonc	592.68
Kohut Lajos földbirt. Kövesd	592.20
Berczelly Vilmos földbirt. Berczel	575.13
Podhragay Mihály földbirt. Nagyoroszi	573.34

Póttagok:

Orosz Ferenc földbirt. Ragyolcz	571.02
Csikó Sándor földbirt. Karancsag	556.42
Ifj. Muzslay Sándor földbirt. Rád	540.—
Hajós László földbirt. Pető	521.67
Szerény János földbirtokos Géc	517.91
Horváth Bertalan földbirt. H.-Terenne	517.94
Bamberger Mihály földbirt. Erdőkürt	517.02
Veres Ernő földbirt. Herencsény	515.59
Heizler Ferenc bérlet Vanyarcz	511.32
Bogenblück Márton földbirt. Kisterenne	511.28
Veres Lajos földbirt. Kutasó	492.86
Mühlrad Ignác földbirt. Berczel	492.86
Bottlik János földbirt. Pencz	466.90
Csikán Dániel földbirt. Keszeg	464.50

A *-gal jelzettek adója kétszeresen számított.

Az új vasúti menetrendünk.

Az október 1-én életben lépett új menetrend szerint a B.-Gyarmatról eddig d. u. 2 órakor Losoncra elindult vonat ezentel csak 3 órakor indul el B.-Gyarmatról s természetesen 1 órával később is érkezik Szécsénybe s Losoncra. Ez reánk b.-gyarmatiakra nézve határozottan sérelmes. — A régi menetrend szerint ugyanis azon b.-gyarmati egyén, ki innét a 2 órai vonattal Szécsénybe, Losoncra utazott, mindkét városban kényelmesen dolgait elvégezhetette s Szécsényből a délután fél 6 órakor ideérkező vonattal, Losoncra pedig az este 10 órakor ideérkező vonattal vissza is érkezhett volna városunkba. Most mindkettő időhiányában lehetetlen lenne van téve. — Ugyan mit végezhet p. o. a b.-gyarmati utas, midőn Losoncra fél 6 órakor este érkezik meg s még az este fél 8 órakor Losoncra elinduló vonattal Balassa-Gyarmatra vissza akarna utazni? Semmit.

Még nagyobb a sérelem a szécsényiekre nézve, mert Szécsény lakosainak majdnem lehetetlen van téve, hogy Budapestre a reggeli vonattal elindulva Balassa-Gyarmaton keresztül Szécsénybe jussanak. Ugyanis Budapestre fél 8 órakor reggel kiindulva, az új menetrend szerint, csak 4 órakor délután érkezhetik Szécsénybe.

Nó már 8 és fél órát utazni, míg hazaérkezik az ember, az sem tartozik az élvezetek közé! Az ily mindenképen sérelmes s abszurd menetrendet, ha már előbb nem, de föltétlenül a jövő menetrend összeállításánál változtatni kell.

Ha pedig már a menetrendről van szó, meg kell említeni azon nekünk, b.-gyarmatiaknak, régi sérelmünket, hogy Budapestre reggel fél 8 órakor kiindulva csak délután 1 óra 20 perczkor érünk B.-Gyarmatra, tehát 5 óra 50 perczig tart eme utazásunk. Ha elgondoljuk azt, hogy B.-Gyarmat Budapesttel az országot mentén csak 78 kilométer távolságra fekszik és ha mint a 70-es évek elején tervezve volt a fővonalnak erre kellett volna épülnie és akkor városunktól Budapest $\frac{5}{4}$ — $\frac{1}{2}$ óra alatt lett volna elérhető, ha össze hasonlítjuk azt, hogy p. o. Póltarra Budapestre, (mely pedig 60 kilométerrel távolabb esik mint Budapest—Aszód—B.-Gyarmat) mégis jóval előbb érkezhettek oda az utas, mint B.-Gyarmatra, úgy előttünk b.-gyarmatiak előtt bizony fölmerül azon kérdés, vajon nincs eset

re, hogy ez állapotokon legalább némileg változtathassunk? Talán azért van ily menetrendünk, mert ezen város 180,000, szóval egy százyolczvanezer koronát áldozott ezen vasút építésére?

Am jól van, ne adjanak nekünk ezen aszódi vonalon személyvonatot, maradjanak meg, ha már ennek így kell lennie, a mostani vegyesvonatok, ne emeljék a menetsebességet sem, de legalább szüntessék be azon sok ácsorgásokat, melyekkel p. o. ezen délelőtti vonattal Aszódtól idáig részesülünk. Aszódon 30 percz, Acsa-Kürtön 28 percz, Kövesd 10 percz, Nándor 10 percz megállások, ez összesen 78 percz, tehát eme 4 állomáson $1\frac{1}{4}$ óra s 3 perczig vesztegel a vonat, holott ha eme 4 állomáson 4—5 perczre szállítanak le a megállási időt, úgy már teljes 1 órával előbb érkezhetnénk Balassa-Gyarmatra.

Semminemű okoskodással el nem lehet vitatni azt, hogy az ilyen dolgokon változtatni nem kellene s nem lehetne. — Utóvégre városunk vitális érdeke megkívánja, hogy az utazás ide ne tartson egy örökké valóságig, mert ma, midőn valóságos fenomális vasúti menetsebességről olvasunk folytonosan, melyeket a vasutak megtesznek, ha valakinek nem föltétlenül kell városunkba utaznia, bizony az kétszer is megdondolja, vajon 10 percz hiány egy 6 órai utazásra részánja magát.

Városunk képviselőtestületének volna kötelessége mindezen sérelmes állapotok megszüntetésére a kellő lépéseket megtenni, mert ha már városunk anyagi viszonyaihoz képest oly rengeteg összeget áldozott ezen aszód—b.-gyarmat—losonci vonatra, úgy nagyon is jogos ama kívánság, miszerint vasutunk menetrendje ne legyen oly sérelmes s mostoha mint jelenleg, de legalább legyen olyan, mint számos jobb viczinális vonalak menetrendje.

Egy b.-gyarmati polgár.

Szüreti multság.

A kath. legényegylet múlt vasárnap egy, a maga nemében itt még ismeretlen mulatságot: t. i. tánczvigalommal egybekötött jelmezes szüreti mulatságot rendezett. Tekintve a múlt heti dermesztő hideg időjárást, mely a szőlőket jóformán teljesen tönkre tette, a mely szomorú körülmény a termelőknél, fogyasztóknál, egyaránt nagyfokú lehangoltságot, nyomasztó kedvetlenséget okozott, nagyon természetes, hogy a kath. legényegylet szüreti multságának sem lehetett valami fényes eredményt jósolni. Mégis megtartották azt derék iparos ifjaink és pedig azért, mert két év óta készültek egy e fajta mulatságot is bemutatni, és mert egy egyleti ház-alap megteremtésén fáradoznak s ez alkalommal remélték e célra egy-pár koronát összehozni; a mi részben sikerült is. A hűvös téli napok után, mintegy kiváltságosan szép őszi, meleg napsugárral köszöntött be szeptember 28. a multság napja, melynek délutánján $\frac{1}{4}$ órakor elbájolóan csinos magyar ruhákba öltözött kisasszonyok, mint pásztorleányok, a csikós dísz öltözetű pásztorfiukkal együtt, a kaszinói kertben gyülekeztek, rengeteg nagy néző közönséget varázsolva össze. Azután a kaszinói kertből pont 4 órakor elindult a menet a Szankó-féle fűrdőkertbe. A felvonulás ötletes volt, s a menet igazán festői látványt nyújtott. Elöl egy dusan felvirágozott nagy hordót, négy felcírázott csengős ökör vitt zöld gallyakkal s virágokkal feldíszített sekeren. Ezen ültek a szüreti bíróság tagjai, továbbá az öreg csősz rozoga rozsdás puszkával a vállán és egy armányos kinézésű vén madámnak öltözött egyeletitág. Remek egy kacagató blatt volt rongyos parapléja alatt. A fogat után bohém jókedvvel, dal és muzsika szóval négyes sorokban vonultak a szép pásztorleányok s mellettük büszkén a fiúk; még a legborusabb kedélyt is szép derűtté varázsolva. Volt is néző a főutcán ezer meg ezer.

A fűrdő kertbe érve azonban a vendégek csak lassan szállingóztak, úgy hogy a szüret bohókás megnyitása csak egy óra múlva volt megtartható. A fűrdőkert zöld gallyakkal volt sűrűn bekerítve négy fal gyanánt s tetőzetül drót hálózattal volt, melyen sűrűn csüngtek a szép nagy szőlőfürtök. A csinos pásztorleányok sűrűgtek-forogtak, hogy megfoghassák azt, aki a szőlőből szakít; s viccz volt ha valaki úgy tudott szakítani, hogy meg nem fogták. A

kir. azután megfogtak, örömmel vitték a bíróság asztalához, hogy csekély pénzbírsággal büntették meg a ráadásul vagy az armányos vén vagy a lesi puskás vén csósszel sétáljon; közbe-közbe vig tánczra kelve mindnyájan. Ha pedig vendéget nem sikerült rajta csipni a szőlő lopáson, akkor a pásztorleányok és fiuk egymást fogták el, hogy legyen dolga a bíróságnak. Öreg bíró volt: Schuchman Rezső, bíróné: Szochor Antónia k. a., kis bíró: Sinkó Géza, jegyző: ifj. Brenner József, esküdtek: Fábán István és Karlik Antal, öreg csósz: Komzsik András, vén madám: Szita István egyleti rendes tagok. Mindnyájan megfelelő jelmezben, nagyon ügyesen oldották meg feladatukat.

Pásztor leányok voltak Szochor Antónia k. a. mint öregbírónek élén: Dudás Mariska, Fábry Jolánka, Fodor Ilonka, Hnyilicza Margit, Hummer Aranka, Kalina Margit, Káposztássy Gabriella, Kiss Erzsike és Gizella, Kraics Bertha, Králik Emma, Tózsér Etel és Vargha Mariska kisasszonyok. Valamennyien remek szép magyar viselethen: bordó bársony, arany zsinóros mellényke, fehér selyem ingváll, égszínkék fehér, rózsaszín vagy tengerzöld színű atlasz szoknyába öltözve; karjaikon virágos kis kosárban szőlőt hordva vagy csipkés selyem kendőjüket lobogtatva és nyakaikban fehér kék szallagon aranyos kis pástorsip. Pásztorfiuk pedig voltak Schuchmann Rezső egy l. tag, mint öregbírónak élén: ifj. Brenner József, Fodor, Sándor, Garam Gyula, Házi Ferencz, Hiba József, Kiss Dezső, Kovács József, Miklós István, Murár Lajos, Simko Géza, Sztankovics Béla, Sztrecsko Pál és Zachar János egyleti rendes tagok. Mindnyájan pompás magyar csikós disz öltözetben, sarkanytus csizmával, rézfokossal kezükben, kalapjukon fehér-kék szallaggal átkötött árvalányhaj bokréta.

A szüret tartott este 7 óráig és 150 kilo szőlő fogyott el. 1/2 8 órakor az arénában rövid előadás volt. Erre a vendégek már oly nagy számmal jöttek össze, hogy az aréna színültig megtelt. Igen szépen énekelt quartettben jó magyar nótákat az egyleti dalárda, méltó dícséretére Keller István karnagynak. Hnyilicza Margit, Hummer Aranka és ifj. Brenner József a «Mama» cz. egy felvonásos vígjátékot adták elő nagyon kedvesen, sok tapsot nyerve. Utána Hesz Vilmos a kedvelt «Mimosa» olvasta fel a nála megszokott kedvderítő s zamatos humorral megírt ügyes alkalmi karcolatát, mit egész terjedelmében lapunk más helyén közlünk. A taps vihar elmúltával Matulányi Antal egyleti r. tag adta elő «A kakasülön» cz. monológot igazán remekül, kacagtatóan. Előadás után vacsora, majd pedig táncz volt igazi jókedvvel reggel 6 óráig. A négyest 70 pár tánczolta, a néző közönség pedig gyönyörködött a tánczoló a csabítóan szép öltöztetű pásztorleányok s fiuk jókedvében. Ez utóbbiak énekeltek busan:

«Október hó elsején be kell rukkolni.»

A mulatságon iparosaink színe-java vett részt s a délutáni szüretet megtisztelték becses látogatásukkal a m. honvéd és csendőr. tisztikar több tagja néhány előkelő ur társaságában. Bárcsak minél többen értenék meg a legényegylet célját s ne sajnálnának tőle egy kis áldozatot.

L. B.

Karcolatok.

A múlt évben nagybecsült családunkat mély gyász borította el, mivel a nagynéném a guta megütötte, de a gyász csakhamar öröme változott, mert nagybátyám megütötte a verseczi országos kiállítás sors-jegy fonyereményét és nyert ötven ezer koronát. Elgondolható azon körülmény, hogy nagybátyám bus özvegyiségében egészen vígan élt és istenben boldogult Noé apánk példájára szőlőt ültetett. Még augusztus havában írt egy rokon szeretettől áthatott meghívót, hogy a fényesnek ígérkező szüreti mulatságon okvetlenül részt vegyünk. A feleségem első szava a meghívó alkalmával az volt, hogy özvegy nagybátyámat a gyermekeink érdekében is feltétlenül meg kell látogatni s ő nem sajnál magának egy új ruhát csináltatni, kijelentvén azt, hogy az egész ruha ára csak potomság lesz. Egy méter kelme 35 kr-ba került, a ruhához szükséges 2 méter 10 kr-ba. Örömkönyűs szemekkel áldottam magamban kedves életpárom takarékoságát. Az utra elkészültünk. Az öt gyermeknek külön-külön egyenként és összesen pofon és verés helyezettett kiállításba, ha magaviseletükkel megbotránkoztatni fogják kiérdemelni. A vonaton egypár szép epizód fordult elő. A Gyuri fiam megbusta a vészféket, a vonat megállt és büntetésként fiztettem 50 koronát. A Pali gyerek ezred-dobosnak képzelte magát és sikerült neki három üvegábrát beverni. Fizettem ezért is mintegy katonatiszt és nem használt az erzenyemnek semmit azon körülmény, hogy a gyermekeken az

okozott kárt alaposan levertem. Egyébként másfél napi utazás után megérkeztünk Berettyó-Szent-Péterre, hol nagybátyám birtoka van.

Szeretett nagybátyám rendkívül savaanyus arccal fogadott bennünket és kijelentette, hogy a szőlője teljesen elfogyott. Elképzelhető az, hogy a feleségemmel együtt milyen hangulatban vonultunk be nagybátyám lakására. A gyerekek nem értették meg a helyzetet azomoru magaslatát és rövid fél óra múlva zajos csatában küzdöttek egymással, mint burok és angolok s a vége természetesen ordítás és sebesülés lett. A szomoru ebéd után kivonultunk a szőlőhegyre, ahol tényleg a pusztulás és gyász jelei vártak reánk. Az egész terület elfagyva, a szőlőtövéken megbarnult levelek és a fagytól megpirosodott kemény boggyó fűrtök csüngöttek alá. A mi szüreti mulatásunk tehát nagyon gyászosan sikerült. De az igazi meglepetés csak otthon várt reánk. Szép reményű csemetémeket otthon hagytuk és a midőn a szőlőből a ház elé értünk, nagybátyám egy kivert bika dühével ordított fel és rohant az udvaron levő eperfához.

Ott csakugyan gyönyörű jelenet tanúi lettünk. Az eperfán lógott nagybátyám kedvencz macskájának immáron meghidegült teteme. Ugyanis a gyerekek az ártatlan állatot kinevezték Rinaldo Rinaldinének és hosszas küzdelem után elfogták s kötél általi halálra ítélték, amelyet stando pede végrehajtottak rajta.

Nagybátyám keserves zokogásban tört ki, a gyerekek után egy hatalmas szőlőkaróval szaladt, azonban hála lábaik gyorsaságának, utólról őket képes nem volt. Mi az asszonnyal együtt a rémülettől meg voltunk dermedve és csakhamar a pakoláshoz fogtunk. Nagybátyám kifáradva a gyermekek üldözésébe, kijelentette, hogy szívesen vészi, ha minél előbb megszabadítjuk őt becses jelenlétüktől, egyszerűen elterpette a javunkra készített végrendeletet és oda nyilatkozott, hogy inkább hagyja vagyonát a kamerun szerezcseneknek, mint olyan neveletlen gyerekek szüleinek, mint a mieink. Olvastam Napoleon tönkrement seregének visszavonulását Oroszországból, élő tanúként hallottam az osztrákok futását Königráztól, de a mi rükwert koncentrációjunk Berettyó-Szent-Péterről sokkal keservebb volt az asszony sirt. a gyerekek félelemmel eltelve húzódtak meg a vággon bejárással s én föl s alá jártam a folyosón, mint egy ketrecbe zárt oroszlán. Másfél napig tartott hazatérésünk és otthon a család diadalmasan nyujtott át a bírósági végrehajtótól egy szarkalásos irást, melyben ékes szavakkal volt kifejezve, hogy egy régi tartozásom fejében összes ingóságaim el fognak árvereztetni. Nálam alaposan bizonyult, hogy csapás nem jár egymagában, hanem seregestől. Bánatomban csak az vigasztalt, hogy oly takarékos feleségem van, aki 2 fnt 10 kr-ból képes oly gyönyörű ruhát kiállítani. Másnap ebédnél ismét kellemes meglepetésben volt részem. Egy kereskedő tanuló egy számlát prezentált, melynek tartalma a következő:

„Blum Dávid és fia, diszmű és norinbergi kereskedő, női divatcikkék, csipkék, kalapok és esernyők áruháza. Kész koszorok és koporsók raktára. Teljes menüasztányi és kereszteslői kelengyékét olelőn készítettünk. Ugyanitt egy jó házból való fiu tanulónak felvétetik.“ Hát ez csak nyomtatva volt, ami engem nem nagyon érdekelt.

Most következett az után az írott rész.

„Csutak Jeromosné urnőmegrendelésére.“ Az a bizonyos Csutak Jeromosné az én drága életpárom. Jöttek azután a következő épületes sorok:

Hat méter női ruhakelme á 35 kr.	2 fnt 10 kr.
Derekbélés 3 méter	1 fnt 50 kr.
Disznak való csipke 4 méter	15 fnt — kr.
Bélesnek toulard szatén	2 fnt 20 kr.
Disznak való selyem	4 fnt 80 kr.
Egy vég bársony szalag	3 fnt — kr.
A schluss kötő	— fnt 50 kr.
A halcsont	— fnt 50 kr.
5 méter porzsinór	— fnt 70 kr.
Kapocs és egyéb hozzávaló	— fnt 74 kr.
A varrózó számlája	8 fnt — kr.
Az új ruhához egy divatos őrszi kalap	6 fnt — kr.
Egy elegáns lakkcsipő	6 fnt 50 kr.
Egy valódi fűz szárvasbőr keztyű	1 fnt 50 kr.

Összesen: 53 fnt 09 kr.

tisztelettel kezelt csókolja

Blum Dávid és fia.

Képzeltetni meglepetésem, hogy a 2 fnt 15 krajczáros ruha 53 fnt és 39 krajczárba került. Dühösködni akartam, ordítottam mint egy sakál, de az asszony még összeszidott és sirt keservesen az én fukarságomon, mert hiszen 35 krajczáronál olcsóbb kelmét csak nem viselhet a ő nem tehet róla, hogy a „czügehört“ olyan drága.

Tehát, hogy én megláthattam nagybátyámnak elfagyott savaanyu szőlőjét és még savaanyuból ábrázát, került 180 forint utiköltségbe, egy 53 forintos ruha kontóba és ezekhez még ki lettem tagadva egy csinos örökségből.

Feltettem magamba, hogy soha semmiféle szüreti mulatságra nem megyek, de elhatározásom megingott, midőn meghallottam, hogy a b. gyarmati katolikus legényegylet rendez szüreti mulatságot, mert az olcsó és mindenkor jól szokott sikerülni és miután a feleségem nincs itt vig hanggal kurjantok.

„Eljenek a szép csósnék.“

Mimosa.

Előfizetési felhívás.

Most október 1-vel ez év utolsó negyedébe léptünk. Felkérjük tehát az olvasó közönséget, hogy lapunkra előfizetni szíveskedjenek.

Az előfizetési ár f. év okt. 1-től deczemb. 31-ig terjedő évnegyedre 3 korona.

A kiadóhivatal.

Hírek és közlönyök.

Királynap. Ő felsége, dicsőségesen uralkodó I. Ferencz József szeretett királyunk legmagasabb névünnepe alkalmából a kath. templomban tegnap d. e. 9 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet tartatott, melyen részt vettek a helybeli m. kir. honvéd és csendőr tisztikaron kívül a vármegyei és városi összes hivatalok képviselői, az összes iskolák növendékei, tanáraik s tanárnők vezetése mellett, nem különben nagy számú előkelő közönség. Offertóriumkor Szabó József pénzügyi fogalmazó hatalmas bariton hangján énekelte a Király Hymnust.

Október 6. Szomoru s kínos emlékekkel teljes nap, melyen mély gyászba borul nemzetünk. Az aradi vértanúk emlékeztető örökön élő kegyeletnek a tárgya; a nemzet hőseit és vértanuit sohasem feledheti el s elfelejteni nem is fogja. Mély kegyelettel és ihlettel keresi fel a templomokat, hogy kivégzett hőseinek örök s csendes háborítlan nyugalmaért fohászkodjék a mindenhatóhoz, a kinek végtelen kegyelméből immár a kiengesztelődés borul a sötét jelenetre s a porladó hantokra. A Gondviselés őrizze meg hasonló megpróbáltatástól e nemzetet.

Sziráki ünnepségek. A nógrádvármegyei tanítótestület gyűlései Szirákot az ünnepnapok színhelyévé tették a múlt hó 25., 26. és 27-ik napjain. A komoly tanácskozások után, melyekről lapunk más helyén van szó, a kellemes szórakozás forrásai is megereedtek. Ügyesen rendeztek ott mindent. Volt nagyszerű bankett, melyen gróf Degenfeld Lajos, Schvetz Vilmos tanfelügyelő és más előkelőségek s 170 tanító és tanítónő vettek részt. Szeptember 26-án nagyszerű hangverseny, következő programmal: 1. Martha. Sydneitől. Zongorán előadta Zaitsek Szeréna urhölgy. 2. Magyar népdalok. Hegedűn előadta Hajek Árpád. Zongorán kísérte Bender Károly. 3. Hóra. Melódráma. Előadta Karvajszky István. Zongorán kísérte Zaitsek Sz. urhölgy. 4. Édes hazám. Műdal. Énekelte Perné Valéria urhölgy. Zongorán kísérte Uherkovits Ágoston. 5. Elégia. Ernétől. Fuvolán előadta Bender Károly. Zongorán kísérte Hajek Árpád. A hangversenyt kedélyes táncmulatság követte, mely reggeli 6 óráig tartott. A mulatság fényét emelte különösen az a szép figyelem, hogy azon részt vett gróf Degenfeld Lajosné is, Katicza, Ilonka és Ludovika grófkisasszony leányaival. A jelen volt kedves hölgyek listáját, bár félünk, hiányosan, következőleg sikerült összeállítani: Bozó Pálné, Daczó Ferenczné, Kossuth Sándorné, Molnár Józsefné, Buchvein Béláné, Kún Barnáné, Kún Zoltánné, Honéczy Sándorné, Valentinyi Sámuelné, Mérhay Jánosné, Kuzmányi Györgyné, Bölcsházy Györgyné, Wladár Mihályné, Perné Sándorné, Holcsekné, Drexler Jánosné, Török Mihályné, Hollóy Károlyné, Kassay Zsigmondné, Náday Béláné, Sedivy Kálmánné, Omialják Flórisné, Bozó Böske, Vadász Irma, Draskóczy Katicza, Zathureczky Mariska, Daczó Margit, Kossuth Ilonka, Kún Ida, Honéczy Emma, Valentinyi Iruska, Lőrinczy Arabella, Mérhay Emmy és Ilonka, Wladár Vilma, Perné Valerie, Petes Ilonka, Zaitsek Szeréna, Majthényi Nata, Höppner Erzsike, Osztroka Margit és Irén, Kalmár Piroka, Kaszay Ilonka, Scheifele Matild, Verzár Irma, Szentpéteri Katalin, Geitner Sári, Bara Izabella, Tátrai Irma és Emma, Jutibý Gizella, Nagy Gizi.

Erdőmeg községe Hontmegyében szept. 21. vasárnap szünet megünnepelte Kossuth Lajos 100 éves születésnapját. Dél előtt 10 órakor az evang. templomban tartatott az ünnepi istentisztelet, ahol is az ünnepi beszédet Bohus János evang.

tanító tartotta, utána pedig elmondotta nagy áhitattal Rákosi Viktor fohását. Aztán a templom előtt ünnepély volt, a hol először a szózatot énekelték, aztán egy iskolás gyermek elszavalta Bobus János alkalmi költeményét, elénekelték a Hymnuszt.

Világításunkról. Még ez év elején volt, hogy egy budapesti vállalkozó komoly ajánlatot nyújtott be a városhoz, a B.-Gyarmaton létesítendő villanyvilágításra nézve. Városunk képviselő-testülete, azután az ügyet hosszasan tárgyalván, az ügyet bizottságnak adta ki véleményadásra. Nos hát eme bizottság azután szépen el is temette a dolgot, reáilletve a bizottságra ama francia író mondása: „Ha az Uristen bizottságra bízta volna a világ megteremtését, még ma sem lenne vele kész. Szomszéd városaink sorba kicserélték már az ódon petroliumot villanyra, részben légszuszre, csak mi nem tudunk e téren semmit sem tenni. Losonc, Salgó-Tarján, Besztercebánya, Rozsnyó, stb. mind már a villanyvilágítást bevezették. Ez évben Léva városa vezeti be a villanyvilágítást falai közé. Most meg, mint a Honti Lapokban olvassuk, Ipolyság városa — mely pedig jóval kisebb B.-Gyarmatnál — megkötötte a szerződést aerogénvilágításra nézve. Bizony csendes irigység fog el, ha más városok szerencsésebb lakóira gondolunk, kik egy csavarással otthonunkban ragyogó világosságot képesek előidézni, míg nálunk még mindig a bűzös és sokkal drágább petrolium járja. Utcai világításunkról pedig, mely többnyire a löcsei kalendárium szerint lesz foganosítva, jobb lesz ha halgatunk. Úgy látszik, hogy nálunk e téren még mindig ezt tartják: tisztességes ember éjjel otthon marad, korhelyeknek pedig nem kell világosság.

Gyászhir. Wladár Miksa nógrádi főesperes és családját súlyos csapás érte, veje dr. Moravcsik Gyula ügyvéd, a déli-vasut jogtanácsosa halálával. A férfi kor legszebb idejében elhunyt jeles költő (írta neve Bery Gyula) az irodalomban már eddig elért babérok folytán fényes karrier elébe nézett s a kielhelhetlen halál úgy ezt, mind a legboldogabb családi életet, tönkre tette, gyászba borítva nejét szül. Wladár Birit, kis gyermekeit Gyulát, Eribot és az egész családot. Temetése szept. 28-án Aszódon nagy részvét mellett ment végbe.

Halálozás. Radnics Imre, Hanzély Gyula Szügyi birtokos gazdatisztje szept. 28-án 46 é. korában elhunyt.

A golya. A golya kedves örömet szerzett az Ivanka családnak. Ugyanis Ivanka Imrét, Ivanka Ödön és neje született Szontagh Blanka nagyreményű fiát, neje egy kedves és egészséges fiu gyermekkel örvendeztette meg. Az újszülött a keresztelésben Endre utónevet kapott.

Eljegyzés. Dr. Petrovics László (Petrovics Mátyás polgártársunk egyik jeles fia) titeli aljárásbíró eljegyezte Miklusevits Anikiza kisaszonnyal Titelben.

Áthelyezés. A m. kir. igazságügyi miniszter Csuppay Ferencz kecskeméti és dr. Bálint Ernő b.-gyarmati kir. alügyészeket kölcsönösen áthelyezte.

Roshosones. Zsidó polgártársainkuk ujeve, az 5663-ik év a világ teremtése óta, október 2-án volt, mely alkalommal a hitbuzgó hűvekkel megtelt a diszes és nagy aranyu zsinagoga.

Névmagyarosítás. Ernst József balassagyarmati posta és táviró altiszt előnevét Erdélyi-re. Pollák József, valamint Rózsa, Andor és Ilona gyermekei előnevét Pallos-ra változtatták at.

Kinevezés. A vallás- és közokt. miniszter Besztercei Lajos okleveles tanítót a málnapataki állami elemi népiskolához rendes tanítónak nevezte ki.

Halálozás. Pető Leona, Pető János losonci vasuti állomásfő kedves leánya élete virágában elhunyt. Temetése a mult vasárnap nagy részvét mellett ment végbe.

Hontv. magyel. ált. tanítóegyesület. Ez évben Korponán tartotta meg rendes évi közgyűlését. Szept. 6-án délután 2 órakor a melyen, meg a városi vendéglőben jelentek Újvári Béla kir. tanácsos „Néptanítók lapja” szerkesztője, Meszlényi Zoltán Gömörmegye s. tanfelügyelője. Máthé B. Géza, az új hontv. megyei tanfelügyelő, korponai polgármester, ifj. Holzer János orsz. képviselő, korponai apát plebánus és a tanítók meg tanítónők nagy számmal. A gyűlést Tuka Antal egyesületi elnök nyitotta meg, üdvözlöve az új tanfelügyelőt, aki szép beszédben válaszolt erre. Meszlényi Zoltán és Újvári Béla a tanítóknak a gazdák biztosító szövetségének életbiztosításra vonatkozó olcsó és

jutányos ajánlatát ajánlották a tanítóknak. A segélyző-alapszabályait is fölolvastatták. A Kubányi alap ügye is rendeztetett. Kubányi Károly a megye volt tanfelügyelője, az egyesület alapító tagjai között lépett. Sok tanító belépett az Eötvös alap tagjai között is. Több indítvány is terjesztetett elő. Az egyesület a megnyitandó országgyűléshez emlékiratot fog benyújtani ifj. Holzer János képviselő útján. A gyűlés 1/2 7 órakor véget ért este. — A közös vacsor után fényesen sikerült táncestély tartott.

Kereskedelmi tanfolyam. Tokay Lajos hitelintézeti főkönyvelő és tiszteteltbeli megyei főszámvéző önálló kereskedők iparosok, kereskedő- és iparossegédék részére a b.-gyarmati ipartestület irodahelyiségében e hó 14-től kezdődőleg a kereskedelmi számtan, könyvvitel, váltó, kereskedelmi ipar, adó és illetékügyi törvények gyakorlati ismertetésére egy hat hónapos tanfolyamot nyit; az előszabott heti 4 óra minden kedden és pénteken este 8 órától 10 óráig lesz megtartva. Tandíj 60 korona, mely összegből 10 korona a beiratásig e hó 10-ig, a többi pedig november 1-től kezdődőleg havi 10 koronás részletekben lesz lefizetendő. Ezen házagpótló intézményt melegen ajánljuk kereskedőink és iparosaink figyelmébe, a tanfolyam vezető gyakorlati és elméleti ismeretei kellő biztosítékot nyújtanak, hogy a kikerült halgatókból ügyes kereskedők és iparosok valnak.

Okleveles mérnök. Molnár János polgártársunk fia Molnár Gyula a mult héten tette le a gépész mérnöki vizsgát. A szorgalmas és törekvő fiatal ember az oklevél elnyerése után Pálába vonult be a katonasághoz, mint tengerész önkéntes.

A kath. legényegylet mult hó 28-án megtartott évről mulatságon bevetel colt 332 kor. 60 fill. kiadás pedig 160 kor 74 fill. tiszta maradvék tehát 172 kor. 86 fill. I. Az egyleti ház alapjára küldtek. Gróf Majláth Géza 20 kor., továbbá 4-4 koronát. Szujánszky nagyprépost és Walter kanonok Esztergom. 3 koronát: A salgótarjáni kath. kör. 1-1 koronát: Bakos esperes Óvár, Bajer Csálár, Völgyi A. István Liptó-Szt.-Miklós. II. A szüreti mulatságon felülfizettek: 3-3 kor. Fülöp Pál, Guttman István, Kraics György, Matulányi Antal, Meleg Imre, Molnár János, Müller László. 2-2 kor.: Cserenyák György, Cserfi István, Hummer Mihály, Hess Vilmos, Sörgy Mihály, Szatmácsi Lajos, Tornay Sándor, Vladár István. 1-1 kor.: Bárány Ferencz, Bérés Gusztáv, Bodroghy Mihály, Brenner József, Deák Erzsébet, Dudás Samu, Fácány István, Fodor Ferencz, Hábel Ilonka, Házay Ferencz, Léva Sándor, Lúger János, Meleg József, Pethő Gyula, Safranek Ferencz, Schuchmann Rezső, Szankó Lajos, Szlacsik József, Schlager József, Vaczó Sándor, Závodszky János. 40 fillért: Reiner János. 20 fillért: Horváth Mihály. E nemes szüet adakozók, ugyszintén a mulatságon résztvevő melyen tisztelt vendégek és pártfogóink fogadják az egylet iránt tanúsított kegyes pártfogásukért ez uton a kath. legényegylet mely köszönetét.

Fejével ment a vonatnak. Zalczér József vámosfalvai lakos zománczó gyári munkás mult hó 29-én este 10 órakor a losonci állomáson a Bgyarmatról érkező vonat elé feküdt és midőn a mozdony közel ért hozzá, felemelkedett, hogy feje a mozdony karambolázzon. Célját csak félig érte el, amennyiben a karambol megtörtént ugyan, de teste nem került a vonat alá, mert a mozdony mint gyenge ellenfelét kidobta a vágányokról. Tette után 2 napig eszméletlenül feküdt, míg nem e hó 2-án annélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, meghalt. Az öngyilkosságra családi viszály készítette, mulasztás vagy felelősség senkit sem terhel.

Elgázolta a vonat. Vidó András segéd fűkezőt mult hó 30-án délután a b.-gyarmati állomásra 5 óra 35 perczkor érkező személyvonat egyik kocsija saját vigyázatlansága folytán elütötte és szerencsétlenségére úgy esett, hogy a kocsik kerekei mindkét lábát térdén alul elvágta. Az állomás személyzete nyújtotta neki az első segélyt, mi után a kórházba szállították, hol mindkét lábát amputálni kellett. Szegény szerencsétlen ember a haláltól való félelmében, hogy gyermekeinek nevét adjon a kórházban 1-én megesküdött a vele élő asszonnyal.

Gőzcséplőkészletek, malomberendezések, benzinmotoros cséplők bármely nagyságban — olcsón — kedvező fizetési feltételek mellett **Takács Oszkár** gépgyára Budapest, IX. köztelek-utca 6. Kötőnön kijavított használt gőzcséplőkészletek raktáron. Csereüzletek költésnek.

Hárki vadász fegyvert akar vásárolni várja be a Pozsonyban folyó év szeptember hó 7-én megnyitandó II. Mezőgazdasági Országos kiállítás, melyben a VI. főcsoport Erdészeti és vadászati kiállításban Seifert József híres fegyver udvari szállító cég, egy saját készítményű vadászfegyverek, valamint Pieper- és Krupp-féle aczélsővű kettős vadászfegyverek és választékban lesznek kiállítva. Az érdeklődők sziveskedjenek Seifert József pozsonyi cégtől képes árjegyzéket kérni, különben a t. olvasóközönségünk nagybecsű figyelmét felhívjuk a mai lapunkban közölt Seifert József udvari szállító cég hirdetésére.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a Ferencz József keserű viz valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már a kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

A t. hölgyközönséget tisztelettel értesíti az Áts és társa, Gartner, Holvay és társa divatszalonja (Budapest, Selvitár 4.) hogy megérkeztek a legremekbbszi és téli ruhamodellek, a legdivatosabb kabátok gallérok, köpenyek, blouzok, joupouok, a most nagyon kedvelt orosz kosztümök, valamint a szebbnél szebb francia, angol kelmék és selyemszövetek. Mérték szerint mérsékelt áron készítenek legmodernebb angol és francia szabásu ruhákat és konfekciókat saját műtermükben a legizesebb kivitelben.

A politikai élet nagyot változott Magyarországon az utolsó négy esztendő alatt. De sokkal inkább megváltoztak a változott politikával a sajtóviszonyok. Nem pártok, irányok, törekvések, elvek szerint sorakoznak a lapok, hanem jóformán mindmégannyi, kivétel nélkül a hatalom szolgálatába szegődött. Ugyazólván egymagában magában marad szabad, független szókimondó újságnak a fővárosban az Egyetértés, mely a harminczhat esztendő multjához híven, ma is független minden irányban, s egyetlen híven melyet szolgál: a közérdek. Hogy ez is van olyan jó gazda, mint a kormányhatalom mi se bizonyítja jobban, mint hogy ez a kedvelt újság éppen most külön nagy palotába költöztetett, a hol hatalmas nyomda, hat rotációs géppel áll rendelkezésre. Itt írják legelső publicistáink, legjobb íróink az Egyetértés-t, a mely nemcsak multa, terjedelmére és értelemre, de irodalmi értékre is első újságja az országnak. Karácsonyra ez az újság nagy értékes és páratlan érdekességű megjelentében részesíti az összes előfizetőt, az újonnan belépőket pedig (a kik legalább egy negyedévre előfizetnek) már most nagybecsű ajándékkal kedveskedik. Kossuth Lajosnak leghívebb legjobb arcképe ez a teljesen ingyen küldött ajándék, elegans kartoriapon. A képet Morelli tanár metszette fába, s a Franklin-társulat nyomdájában készült. Az új előfizetők ezenfelül megkapják Gabriel D'Annunzio most folyó regényének „A halál diadalá”-nak eddig megjelent összes folytatásait. Az Egyetértésnek, melyet most, az új évnegyed küszöbén kiválóan ajánlunk olvasóink figyelmébe, — előfizetési ár nagyjedre öt forint, egy hónapra egyforint nyolczvan krajczár. Az előfizetések, — legcélszerűbben postautalványon, — az Egyetértés kiadóhivatalába küldendők: IV. Vármegye-utca 11.

A pozsonyi kiállításból. Az erdészeti és vadászati pavillon egyik rendkívül érdekes látványja volt Seifert József cs. és kir. udvari szállító kiállítása. Ritkán látunk e szakmában ilyen gazdag és ügyes választékát a vadászfegyverek és vadászati eszközöknek. Kétszövi vadászfegyverek a bámulatosan olcsó 36 koronástól, mely főként erdészeti és vadászszemélyzet részére alkalmas, fel egészen a legfinomabb művi 900 koronás vadászfegyverig láthatók voltak. Vadászpuskák, háromcsővűek, ugyszintén golyós fegyverek messzelátóval, ismétlőfegyverek sőtétre és golyóra 65 kalibereztől feljebb, végül a rendkívül kedvelt szalonfegyverek, melyet ott a kiállításban eléktárgyképen árusítottak el. Az egész berendezés, mely a czég régi prokuristája és munkatársa, Wölfl Gusztáv ur műve kitűnő ízlésről tett tanúságot. Egy szóval Seifertczég kiállítása teljes elismerést érdemel, nagyon érdemes volt a megtekintésre s díszére vált bármely világkiállításnak is. A czég különben a vadászörök előtt, mint egyike a legszolidabb és szállítóképesebb czégeknek ismeretes s a legmagasabb körök számos vadászt és vadászkedvelőjét számítja állandó vevői közé. Midőn 6 cs és kir. fensége, Frigyes főherczeg és Izabella főherczegnő a vadászati pavillont megnézték, a főherczeg Seifertet megszólításával tündette ki és látható örömmel fogadta a rendkívül csinos művi miniatűr ezüstpisztolyt, melyet a czég a kis Albrecht főherczeg számára kiállítás emlékül felajánlott. A fenségek kíséretében volt Széll Kálmán miniszterelnök is kezét nyújtott és gratulált Seifertnek, a kit különben miniszterelnöksége idejében Tisza Kálmán, ugyszintén Dániel, volt kereskedelmi miniszter, valamint Darányi földmívelésügyi miniszter hazafias érdemeit elismerve többször kitüntetett. Kiemeljük még, hogy Seifer fegyverének kipróbálására saját lövedéivel rendelkezik és üzletét fegyvergyárral kibővíve, e téren a legmesszebbmenő igények kielégítésére képes.

Gazdászat.

Piaczi árok.

1902. szeptember 29.

Buza	—	—	—	—	10.80	12.80
Rózsa	—	—	—	—	10.80	11.10
Arpa	—	—	—	—	10.—	13.—
Zab	—	—	—	—	11.—	12.—
Kukoricza	—	—	—	—	12.—	13.—
Lencse	—	—	—	—	11.—	12.—
Bab	—	—	—	—	13.—	—
Krumpli	—	—	—	—	4.—	6.—

A réteknek gyomoktól való tisztántartása.

Savanyu természetű, nedves, mocsaras réteken s különösen tőzeges eredetű talajokon sok gondot ad a gazdáknak a réti növényzet között

előforduló gyomok irtása, ily helyeken különösen nagy mennyiségben lép fel az ugynevezett *Allium acutangulum* nevű hagymaféle növény, a mely néha oly nagy számban található hogy a rétet egész rózsaszínűre festi. E növény irtása jóformán kizárólag talajjavítással eszközölhető. Eddigi tapasztalataink szerint rendszerint a növényi tápanyagokban, különösen foszforsav és mészből szegény talajokon szokott nagyobb mértékben előfordulni és talaj elszegényedésevel mindinkább elszaporodni.

Érdekes megfigyelés volt tehető ez irányban különösen a dunántúli öntözött réteken, hol az iszapban és különösen mészből gazdag vízzel történt öntözésekben alig volt látható, míg különben általában igen erősen el volt terjedve; s viszont a termések mennyiségének hanyatlásával e növény mindinkább elszaporodott. Mindez csak a talaj szegénységére vezethető vissza.

Ellene való védekezésre ajánlják a foszforsav, mész és kálitrágyák alkalmazását. A káli 40%-os kálitrágya alakjában adandó kat. holdanként 50—100 kg. mennyiségben; mésztrágyázásra pedig vagy égetett meszet használunk holdanként 10—15 q. vagy mésziszapot. A foszfortrágyát legjobb ősszel kiszórni egyszerre; ellenben a kálitrágyát két-három részletben, mert a tőzegtalaj a káli nehezebben abszorbeálja és így ha egyszerre lenne adva, esetleg egy része kimosatnék.

A deliblári homoki szőlők.

Érdekes adatokat olvasunk a „Kisérletügyi Közlemények” című folyóirat legutóbbi számában a deliblári homokon telepített szőlőkön eszközölt kísérletekről. A növénytermelési kísérleti állomás ugyanis folytatta az elmúlt évben nevezett szőlőtelepen megkezdett műtrágyázási kísérleteket, mert első évi eredménye alapján még nem mondhatott ítéletet annak okszerűségéről és jövedelmezőségéről. A közlemény szerint 18 helyen folytatott kísérletnél csakis egy esetben nem mutatkozott a műtrágya hatása; a többi helyen a musttöbbség katasztrális holdanként 36—2440 liter között ingadozott és pedig öt esetben a többlet 500 literen alóli, két esetben 1000 literen alóli, nyolcz esetben 2000 literen alóli, két esetben pedig 2000 literen felőli.

A felhasznált műtrágya a must cukortartalmára is lényeges befolyást gyakorolt. 14 helyen határozták meg a must cukortartalmát, s a 14 eset közül ugy a műtrágyázott, mint a trágyázatlan parcella mustjának cukortartalma egyforma volt 7 esetben; fennmaradó 7 kísérletnél pedig a cukortartalom 1—4%-al emelkedett.

Jövedelmezőség tekintetében is nagyon kedvező eredményre vezettek e kísérletek, a meny nyiben a beérkezett adatok szerint volt rá eset, hogy egy hektoliter mustterméstöbblet előállítására 4 korona 10 fillérbe került. A közlemény írója szerint ha felvesszük, hogy a must hektoliterje csak 20 koronával értékesíthető — pedig a deliblári homoki szőlőkön magasabb áron értékesíthetik — akkor 500 liter musttöbblet megtéríti a két évi műtrágyázás összes költségeit.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HORVÁTH DÁNÓ.

Hirdetmény.

Az alóli igazgatóság részéről ezennel közlirre tétetik, hogy **f. évi október hó 15-én d. e. 9 órakor** a véghelesi vár irodájában:

1. a psztrussai malom } 1903. évi január hó 1-től
2. a zolnai malom } 3. esetleg 6 egymástán
3. a cserényi malom } következő évre

nyilvános árverés útján, bérbe fognak adatni. A bérbevenni szándékozók felhívattak, miszerint a fenti napon s órában a szükséges bánatpénzzel ellátva, a véghelesi várban, hol a közelebbi feltételek is bármikor megtudhatók, megjelenni sziveskedjenek.

Végheles, 1902. évi szeptember hóban.

A véghelesi uradalom igazgatósága.

836—1902. végreh. szám.

Árverési Hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közlirre teszi, hogy a b.-gyarmati kir. járásbíróságnak 1902. évi V. 340. sz. végzése következtében dr. Feladi Jenő ügyvéd által képviselt Sztrénacsik Ferencz javára, Gotthard Pál és neje Gotthard Pálné ellen 1735 kor. 50 fill. s jár. erejéig 1902. évi május 11-én foganatosított biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 11471 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: szobabutorok, lovak, mén, ökrök, szekerek, gőzgép, cséplőkasznij, hintó és gazdasági felszerelések nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek a b.-gyarmati kir. járásbíróság 1902. évi V. 340—3. számú végzése folytán 1735 kor. 50 fillér tőkekövetelés, ennek 1902. évi május hó 2. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltó díj és eddig összesen 170 korona 46 fillérben bíróság már megállapított költségei erejéig Zelenyik községhez tartozó Váthi pusztán alperesek lakásán leendő eszközölésére 1902. október 7-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881-dik évi LX. t.-czik 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B.-Gyarmaton, 1902. évi szeptember 12.
386 Tomis, kir. bir. végrehajtó.

Ingatlan árverés.

Vb. Weisenbacher Endre csödtömegéhez tartozó, Salgótarján legnagyobb forgalommal bíró Fő-utcájában 337. 141—142. sz. al. fekvő lakház (6 szoba mellékhelyiségekkel, gyár, iroda és raktárhelyiségek, 2 pincze, istálló, kocsiszín, felszer, mosókonyha stb.) tágas udvar és kert a Salgótarjánban 1902. évi október hó 8-án d. e. 10 órakor tartandó bírói árverésen eladottnak. Árverési feltételek és közelebbi értesítés Dr. Bende Ödön csödtömeggondnoknál, Budapest V., Váci-körút 76., Draskóczy Zsigmond ügyvéd urnál Losoncz és Kovács József ügyvéd urnál Salgótarjánban. 384

Hazai ipar!

Magyar gyártmány!

„EMKE“

padló- és parquett-fénymáz.

Vegyünk Berkes-féle „EMKE“ padló-fénymáz s így elérjük, hogy kitűnő, legjobb magyar gyártmányt kapjunk s e mellett kiváló közmívelődési célt szolgálunk, mert 5% az „EMKE“ javára szolgál.

A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló fénymáz: rögtön szárad s így a fényezett szoba már 1 óra múlva használatba vehető.

A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló fénymáz: mosható s szárazva törölve fénye még fokozottabb.

A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló fénymáz: víztől nem lesz foltos, mint a többi fénymáz.

A Berkes-féle „EMKE“ szobapadló fénymáz: kitűnően alkalmas konyhabutorok és más, erős használatnak kitett tárgyak mázolására.

Eladási hely:

Benkő József fűszerkereskedésében
Balassa-Gyarmat és Rumann
Lajosnéál, Ipolyság.

M E N E T R E N D

Aszód—B.-Gyarmat—Losoncz.					Losoncz—B.-Gyarmat—Aszód.				
		V.-v.	V.-v.	V.-v.			V.-v.	V.-v.	V.-v.
Budapest k. p. u. ind.	11 10	7 35	2 40		Rutka 20	ind.	8 35	7 30	2 45
Hatvan	2 27	7 35	1 10		Füle 20	ind.	5 07	2 39	6 34
Aszód	ind.	3 11	9 35	4 10	Losoncz	ind.	6 37	3 05	7 30
Iklad-Domony	"	3 22	9 48	4 21	Rapp	"	6 46	3 22	7 42
Mácsa	"	3 38	10 08	4 37	Kalonda 41. sz. őrház	"	6 53	3 29	7 57
Tóth-Györk	"	3 50	10 22	4 49	Ipoly-Tarnóc	"	7 03	3 39	8 02
Püspök-Hatvan	"	4 03	10 37	5 02	Litke	"	7 12	3 58	8 29
Acsa-Kürt	"	4 25	11 06	5 24	Nógrád-Ráros 36. sz. őrház	"	7 36	4 09	8 53
Guta	"	4 40	11 23	5 39	Ráros-Szakal	"	7 50	4 19	8 57
Nógrád-Kövesd	"	4 59	11 45	5 58	Nógrád-Ludány	"	8 02	4 32	9 10
Becske	"	5 17	12 06	6 17	Nagy-Szécsény	"	8 22	4 53	9 31
Nándor	"	5 44	12 37	6 47	Hugyag 28. sz. őrház	"	8 37	5 09	9 48
Mohora	"	5 53	12 49	6 58	Trázs...	"	8 45	5 17	9 57
Szűgy	"	6 03	1 02	7 10	B.-Gyarmat	(érk. ind.)	8 59	5 33	10 17
B.-Gyarmat	(érk. ind.)	6 19	1 20	7 21	Szűgy	"	9 14	5 45	
Trázs	"	6 55	3 19	8 11	Mohora	"	9 29	6 01	
Hugyag 28. sz. őrház	"	7 01	3 25	8 17	Nándor	"	9 43	6 15	
Nagy-Szécsény	"	7 25	3 53	8 41	Becske	"	10 04	6 36	
Nógrád-Ludány	"	7 37	4 05	8 47	Nógrád-Kövesd	"	10 25	6 57	
Ráros-Szakal	"	7 50	4 18	8 53	Guta	"	10 42	7 14	
Nógrád-Ráros 36. sz. őrház	"	8 00	4 27	9 01	Acsa-Kürt	"	10 53	7 25	
Litke	"	8 23	4 51	9 22	Püspök-Hatvan	"	11 15	7 43	
Ipoly-Tarnóc	"	8 33	5 01	9 31	Tóth-Györk	"	11 27	7 55	
Kalonda 41. sz. őrház	"	8 44	5 09	9 40	Mácsa	"	11 39	8 06	
Rapp	"	8 50	5 17	9 47	Iklad-Domony	"	11 50	8 16	
Losoncz	érk.	9 07	5 35	10 01	Aszód	érk.	12 14	8 47	
Füle 20	"	9 35	6 21	10 37	Hatvan 200	érk.	2 37	10 17	
Rutka 20	"	2 00	10 33	7 29	Bpest k. p. u. 181a	"	8 45	1 30	9 57

Ipolyság—Korpona.					Korpona—Ipolyság.				
		V.-v.	V.-v.			V.-v.	V.-v.		
Csata 45	ind.	6 50	5 43		Korpona	ind.	5 58	1 12	
Ipolyság	ind.	9 46	7 25		Bozók 13. sz. őrház	"			
Hont-Tompa	"	10 11	7 50		Devicse 12. sz. őrh.	"	6 40	1 54	
E.-Szalatnya	"	10 21	8 03		Hont-Németi	"			
Terény 6. sz. őrh.	"				Dömeháza 10. sz. őrh.	"	7 18	2 32	
Teszér	"	10 58	8 37		Teszér	"			
Dömeháza 10. sz. őrh.	"				Terény 6. sz. őrh.	"	7 43	2 57	
Hont-Németi	"	11 42	9 21		E.-Szalatnya	"	8 00	3 12	
Devicse 12. sz. őrh.	"				Hont-Tompa	"	8 20	3 32	
Bozók 13. sz. őrh.	érk.	12 21	10 00		Ipolyság	érk.	11 13	5 32	
Korpona					Csata 45a	érk.			

Csata—Balassa-Gyarmat.					Balassa-Gyarmat—Csata.				
		V.-v.	V.-v.	Sz.-v.			V.-v.	Sz.-v.	V.-v.
Párkány-Nána 43	ind.	5 35	8 55	4 23	B.-Gyarmat (Zsely fűrdő)	ind.	8 35	8 15	9 27
Csata	"	6 50	10 08	5 43	Dejtár	"	8 45	8 30	9 32
Zalaba	"	7 04	10 23	5 57	Ipoly-Vecze	"	8 57	8 55	9 59
Ipoly-Pászto	"	7 24	10 47	6 15	Drégely-Palánk	(érk. ind.)	9 28	9 28	8 42
Bél	"	7 34	10 59	6 28	Ipolyság	(ind.)	9 36	9 36	8 50
Szakállos	"	7 50	11 18	6 40	Visk	"	9 57	9 57	9 12
Visk	"	8 08	11 38	6 53	Szakállos	"	10 16	10 16	9 32
Ipolyság	(érk. ind.)	8 30	12 05	7 16	Bél	"	10 27	10 27	9 45
Drégely-Palánk	"	8 41	12 11	7 21	Ipoly-Pászto	"	10 43	10 43	9 52
Ipoly-Vecze	"	9 08	12 36	7 39	Zalaba	"	11 00	11 00	10 19
Dejtár	"	9 39	1 15	7 59	Csata (37)	érk.	11 13	11 13	10 32
B.-Gyarmat (Zsely fűrdő)	érk.	10 03	1 45	8 11	Párkány-Nána	"	12 12	12 12	10 53

Földbérlet.

A sziráki kir. Járásbíróságnak 2738—1902. tkv. sz. végzésével kinevezett zárgondnok ezennel közzé teszi, hogy Reiner Salamon csécei lakos tulajdonát képező csécei és szentiváni és zár alá vett birtokok **1903. évi október hó 1-ig terjedő időre bérbe adók.** Ajánlatokat elfogad az alulírott zárgondnok Pásztón.

Pásztó, 1902. évi október hó 3-án.

Kemény Dezső,

zárgondnok.

392

SEIFERT JÓZSEF Pozsony, Halászkapu-u. 4.

cs. és kir.
udvari fegyver
szállító.

Interurbahn
telefon 252-ik
szám.

Ajánlja dus raktárát

HENRI PIEPER EREDETI
DIANA-FEGYVEREIBŐL
ugyszinte
Raifenel (kakasnélküli) fegyverekből.

KRUPP FRIGYES-féle
különleges acélcsövű
fegyverekből.

eredeti gyári áron.

Ezen fegyverek a jelenkor legmegbízhatóbb és legjobban lövő vadászfegyverei és kimerítő leírásai, valamint számos előkelő vadászatkedvelő és hivatalos vadász referenciájával, ugyszintén árjegyzékkel készséggel szolgálok.

Cs. és kir. állami áruda által osztrák-magyar füstnélküli, 1. számú vadászati és tárcsa löporral töltött töltények, továbbá szállítok minden fajta kész vadásztöltényeket mindenkor pontosan és frissen töltve, minden kaliberűhöz legolcsóbb áron.

Vadászati, utazási és sport-különlegességek.

Saját lövölde.

A pozsonyi II. mezőgazdasági országos kiállítás alkalmából, vadászfegyvereim az egyedüli arany éremmel lettek kitüntetve.

243

Az ellismert legjobb és legkötünőbb

Aczél ekék 1, 2, 3. és 4. barázdásuak.

Rét, moha, tagozott és diagonal

Boronák

Gyűrűs és sima aczél lemez, földi hengerek,

Agricola vetőgépek,

Arató gépek

fűnek, herének.

Szénagyűjtők és arató gereblyék, Szénafordítók,

Szabad. aszaló készülék gyümölcs és fűszerek

Bor- és gyümölcs szítók,

Gyümölcs és szőlőszarók és bogymorcsológók,

Önműködő szabadalm. szőlő fecskendő

«SYPHONIA»

Tormáncs és vértetű pusztítására,

Szállítható takarékos tüzhelyek,

legújabb szerkezetben készítenek és szállítanak

MAYFARTH PH. és Társa

gazdasági gépgyárak, vasöntődék és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71.

750 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronzéremmel, az összes nagyobb kiállításokon.

Részletes árjegyzék és számos ellámerő levél ingyen.

Képviselő és viszont elárusítók kerestetnek.

Cséplőgépek

szabad. új kenőgyűrűvel ellátott görgős csapágyakkal

kézi-, járgány- és gőzhajtásra,

Járgányok

1-6 vonóállat befogadására

Legújabb gabonatisztító rosták,

Trieprek és kukorleza morzsolók,

Szegekavágók, darálók repavágók

Széna és szalmaprések nyugrók és szállíthatók,

valamint minden más fajta gazdasági gépeket

916—1902. végreh. sz.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy a b.-gyarmati kir. járásbíróság 1901. évi V. 395. számú végzése következtében Balás József ügyvéd által képviselt a b.-gyarmati takarékos és hitelintézet javára, Opitz László és neje ellen 200 kor. s jár. erejéig 1901. évi július hó 4-én fogatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 1030 koronára becsült következő ingóságok u. m.: szobabutorok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a b.-gyarmati kir. járásbíróság 1902. évi V. 395. sz. végzése folytán 200 kor. — ill. tőkekövetelés és ennek 1901. évi február hó 28. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 72 koronában bíróság már megállapított költségek erejéig B.-Gyarmaton alperesek lakásán leendő eszközzésére 1902. évi október hó 11-dik napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B.-Gyarmaton, 1902. évi szept. 26.

390

Tomis, kir. bir. végrehajtó.

Ujabb haladás!

Kérje mindenütt csakis az új Eisenstädter-féle

EGLASINE

padlófénymázt. Gyári jegy: „Vaslovag” törvényesen védve.

Gyorsan szárad! Kiadós!

Mosható! Tükörfényű!

Tartós! Szagtalan!

Bejegyzett védjegy.

EGLASINE padlófénymáz utólag nem ragad így tehát sem por, sem piszok a padlóba nem hatolhat be. EGLASINE használatban a legolcsóbb beeresztő szer. Takarékos használat mellett 1 kgr. elegendő 12 m² méter területre.

Kapható mindenütt.

A legolcsóbb bevásárlási forrás.

Nagy butor raktár!

Van szerencsém pecses tudomására adni a n. é. butorbevásárló közönségnek és nagybecsült vevőimnek, hogy a már régi fennálló üzletemet a mai kor igényeinek megfelelőleg teljesen újonnan berendeztem, raktáron tartok nagyválasztékban **mindennemű és kivételű butorokat a legolcsóbb árk mellett.**

Szobaberendezések

vagy egyes

butordarabok

részletfizetésre is kaphatók.

Kiváló tisztelettel

PALLOS (Pollák) JÓZSEF

Balassagyarmaton.

Kedvező fizetési feltételek.

Bevásárlások részletfizetésre is eszközölhetnek.

Vasúti megrendelések biztosítva küldetnek.

571—1902. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b.-gyarmati kir. bíróságnak 1902. évi 4230. számú végzése következtében dr. Kertész Arnold ügyvéd által képviselt Molnár János javára, Stéger István ellen 92 kor. s jár. erejéig 1902. évi július hó 3-án fogantatott biztosítási végrehajtás útján le és felülfoglalt és 1759 koronára becsült következő ingóságok u. m.: különféle szobabutorok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a n.-szécsényi kir. bírósága 1902. évi V. 308/2. sz. végzése folytán 92 kor. tőkekövetelés, ennek 1902. május hó 5. napjától járó 6% kamatai, $\frac{1}{2}$ % váltódíj és eddig összesen 46 korona 45 fillérben bíróság már megállapított 2 ár. kit. 5 kor. 20 fill. költségek erejéig Nagyszécsényben leendő eszközzésére 1902. évi október hó 10-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt N.-Szécsény, 1902. évi szept. hó 15.
389 Nagy, kir. bir. végrehajtó.

828—1902. végreh. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a b.-gyarmati kir. bíróságnak 1902. évi V. 94. számú végzése következtében dr. Deutsch Viktor ügyvéd által képviselt Friedlander Sámuel javára, Weiner Mór ellen 219 kor. 14 fillér s jár. erejéig 1902. évi február hó 14-én fogantatott biztosítási és kielégítési végrehajtás útján le és felülfoglalt és 2320 koronára becsült következő ingóságok, u. m. lovak, tehen, borjú, szekér, szalmaprés és vetőgép nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a b.-gyarmati kir. bírósága 1902. évi V. 94—6. sz. végzése folytán 13 kor. 20 fill. tőkekövetelés, ennek 1900. évi augusztus hó 22-ik napjától járó 5% kamatai és eddig összesen 54 kor. 66 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig Patakon alperes lakásán leendő eszközzésére 1902-ik évi október hó 9-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt B.-Gyarmat, 1902. évi szeptember 23-án.
391 Tomis, kir. bir. végrehajtó.

Borbély és fodrászüzlet átvétel!

Van szerencsém B.-Gyarmat város és vidéke n. é. közönségének szives tudomására adni, miszerint a volt

Verebes Gyula-féle borbély- és fodrászüzletet a mai naptól haszonbérbe átvettem,

főtörekvésem oda fog irányulni, hogy az igen tisztelt közönséget épen úgy, mint elődöm, a leggyorsabban, előzékenyen és pontosan kiszolgáljam, mindenféle hajmunkák a legzebb kivitelben és a legrövidebb idő alatt jutányos árak mellett készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását annál is inkább kérem, mivel az általam fizetett haszonbérből elődöm két árvájának életfenntartása fedeztetik s ez által a t. közönség jótéteményt gyakorol.

Kiváló tisztelettel

PAPITS PÉTER

fodrász.

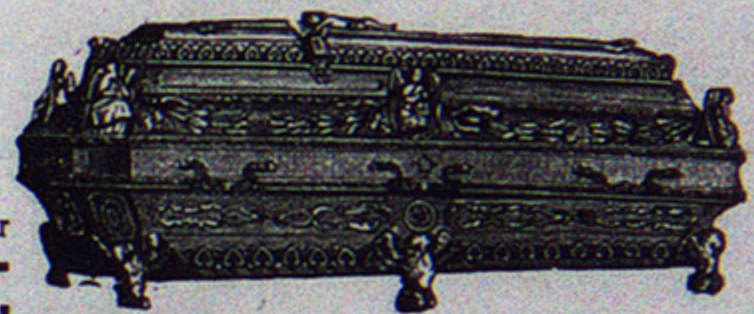
Temetkezési vállalat.

Legnagyobb raktár
fa- és érc-
porsókban,
sirkoszorúk- és szalagokban

(nyomtatott vagy himzett felirattal), **szemfödtelek** a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig nagy választékban. — Elvállalunk **temetés rendezéseket**, a hozzá szükséges összes kellékekkel, a legjutányosabb árban.

GANSEL JOZSEF és TESTVÉRE

Szemben a kath. templommal. **B.-GYARMAT** Szemben, a kath. templommal.

139

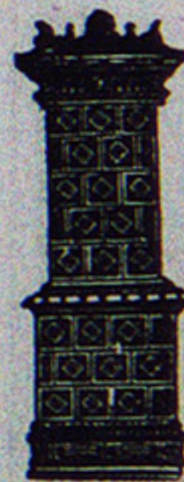
Új cserépkályhák.

A t. építetők és háztulajdonosok figyelmébe!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az eddig Pencs Ferenczné nevében álló

cserépkályha üzletemet

a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg átalakítottam s az e szakba vágó mindennemű munkákat, valamint javításokat csinos kivitelben és jutányos árak mellett készítek.

Ajánlom a jónak elismert modern porcellán, fehér-majolika és **cserépkályháimat**

barna és zöld színekben, dús választékban feltűnő olcsó árak mellett.

Takaréktűzhelyek,
különböző színű

burkoló lapok,
virágváza- és
virágcserepekben

nagy választéku raktárt tartok.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását tisztelettel kéri,

HAIDECKER JÁNOS

B.-Gyarmaton, Fő-utca 1. szám. (Csillag vendéglő mellett.)

163

Feltűnő olcsó árak.

Jó és olcsó órák.három évi jótállással privát-
verőknek**Konrád János**éregyára, arany, ezüst és ékezet-
árak szállító háza**Brux (Csehország).**

Jó nickel-rem. óra frt 3.75

Valódi ezüst rem. óra frt 5.80. Valódi ezüst-
láncz frt 1.20. Nickel ébrestő óra frt 1.95.Czégem a cs. és kir. birodalmi czimerrel van
kitüntetve, számtalan, arany és ezüst kiállítási
érem, valamint ezernyi elismerő levél van bir-
tokomban.

Hagy képes kéjgyűjteni ingyen és bérmentve. 119

18530. és 23298. sz.

1902.

Árverési hirdetemény.

Jancsó József és társai jobbágyi lakosok
kiskoru gyermekei tulajdonát képező ingat-
lanok eladása tárgyában a 18530-902. il-
letve 23298-902. szám alatt elrendelt ár-
verés feltételei következőkben állapítottak
meg:

1. Árverés alá bocsátatik a jobbágyi 104.
sz. tkvi A. 8. sor 1069. hrsz. telekkönyvileg
49 hold és 1000 négyszögöl területűnek
feltüntetett ingatlanokból kiskoru Jancsó Jó-
zsef, István és Antal, kkoru Kurunczi Jó-
zsef, Teréz és Erzsébet, kisk. Jancsó Ferencz
és Mihály jutaléka, mely az 1901. május
17-én kiállított kimutatás szerint 16 h. 705
négyszögöl területű, az ingatlanon levágva
lévő fa árverés tárgyát nem képezi.

2. Szentiványi Farkas utóajánlatát a le-
vágott fából a kiskorúak illetőségére is meg-
tette, de mert a fa külön adatik el, utó-
ajánlat tevő annak idején a kiskorúakra eső
fa vételér erejéig kártalaníttatni, illetve az
eladási összeg az esetben, ha az ingatlano-
kat ő venné meg, javára betudatni fog, más
árverező a levágott fához igényt nem tarthat,

3. a fentebbi ingatlanok együttesen bo-
csátatnak árverés alá, holdanként 220 ko-
rona kiküldetési árban, melyen alól azok el
nem adhatók;

4. bánatpénzül az összes 16 hold 705
négyszögöl utóajánlati értéke figyelembe vé-
telével a 3600 korona alapul vétele mellett
10 százalék (360 korona) teendő le, Szent-
iványi Farkas azonban bánatpénz letétele
nélkül árverezhet, mert utóajánlati összeget
tett le;

5. Bernát Miksa az esetben árverezhet
bánatpénz nélkül, ha az általa és Ulmer
Gábor által letett az 1901. május 17-én
felvett jegyzőkönyvben kizárólag Bernát Miksa
tulajdonán elismert 1000 koronából a szük-
séges összeget bánatpénzül átvételi kezelésen
hagyja.

6. Vevő csakis az árverési jogcselekmény
jóváhagyása után lép birtokba s viseli ezen
időtől a közterheket, de viszont a vételár
egyszerre és egészben csak az árverés jog-
erőre emelkedése után lesz azonnal lefizetendő;

7. Szabályszerű és kellő időben beadott
utóajánlat esetében az árverés ezen esetleges
újabb utóajánlat alapján újból elrendeltetni fog.

8. Az újabb árverés összes költségeit az
árverési vevő viseli;

9. Árverés határidője 1902. évi okt.
7-én d. e. 9 órája Jobbágyi községbe a
körjegyzői iroda helyiségébe kitűzetik.

B.-Gyarmat, 1902. évi szeptember 6-án.

Hanzóly Márton,

árverési elnök.

377

**Első b.-gyarmati keresztény
TEMETKEZÉSI VÁLLALAT.****B.-Gyarmat, Fő-utca, a cukrászda mellett.**

Elvállalok temetésrendezéseket a következő díjszabás mellett:

Osztály	Felnőtteknek	Ár	Gyermekeknek	Ár
I.	Erczkoporsó, szemfedő és párna, díszravatalozás és gyászokcsi	70 frttól feljebb	Erczkoporsó, szemfedő és párna, teljes ravatalozás és gyászokcsi	30 frttól feljebb
II.	Keményfa koporsó, szemfedő és párna, teljes ravatalozás és gyászokcsi	46 frttól feljebb	Bronzolt koporsó, szemfedő és párna, ravatalozás és gyászokcsi	18 frttól feljebb
III.	Fenyőfa koporsó kelet, szemfedő és párna, ravatalozás és gyászokcsi	28 frttól feljebb	Fenyőfakoporsó kelet, szemfedő és párna, ravatalozás és gyászokcsi	14 frttól feljebb
IV.	Fenyőfa koporsó sima, szemfedő és párna, ravatal és gyászokcsi	16 frttól feljebb	Fenyőfa koporsó sima, szemfedő és párna, ravatal és kocs	6 frttól feljebb

Gyermekek koporsók szemfedővel 1 frt 25 krtól feljebb.

Továbbá hullaszállítást vidékre legutányosabb díjszabás mellett. Állandó nagy raktárt
tartok mindezenemű temetkezési cikkekben u. m.: élő- és művirágokból, sirkoszo-
ruk, szallagok, gyászjelentések, selyem és közönséges szemfüdelek, sirke-
resztek stb. Nagyobb temetéseknél teljes gyászpompá (falak bevonása, testőrség) stb.
Teljes tisztelettel

ZANALAJOS,

épület- és butorasztalos üzlete s temetkezési vállalata.

A legolcsóbb bevásárlási forrás.

„Flóra” kertészeti!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudására adni, hogy a
20 év óta fennálló és jó hírnévnek örvendő Stütz Antal ur tulajdonát képező
kereskedelmi- és műkertészetet

átvettem és azt „Flóra” név alatt folytatom. Tanulmányaimat a legnagyobb bel-
és külföldi kertészetekben megszerezve, képesnek érzem magamat arra, hogy a n. é.
közönséget, úgy a mint elődöm, minden tekintetben képes leszek kielégíteni.

Kertészetemben az edénynövényeken
kívül a legszebb élővirág csokrok
és koszorúk, valamint egyéb a vi-
rágkötéshez tartozó tárgyak a leg-
újabb kötésmód szerint, legjutá-
nyosabb ár mellett kaphatók. Végül
bátorkodom a n. é. közönséget értesí-
teni, hogy úgy a „Macart”-féle csokrok
és koszorúk, valamint művirágok-
ból izléses kivitelű szobadisz pál-
mák és más apróbb mű-edénynövé-
nyeket saját-

kezülleg készítem és ezeket a szobadiszeket igen jutányos
ár mellett megvételre ajánlom. A közeledő mindsze-
nti emléknapi szükséges sirkoszorúkat igen jutányosan
készítek és kérem szükség esetén becses megrendelésüket.

A n. é. közönség becses pártfogásáért esedezik

Kiváló tisztelettel

Lúgert János,kereskedelmi és műkertész Balassa-Gyarmaton,
369 István-utca 4. sz.

A legolcsóbb bevásárlási forrás.